Cena egz. 20 groszy. W najbliższych dniach nowa powieść! 12 stron.

DZIENNIK BYDGOSKI

Do „Dziennika“ dołączamy co tydzień: Tygodnik Sportowy i Dodatek powieściowy. Redakcja otwarta od godziny 8—12 przed południem i od 4—7 po południu. Oddział w Bydgoszczy, ul. Dworcowa 5. Przedstawicielstwa: w Toruniu, ul. Mostowa 17 — w Grudziądzu, ul. Toruńska 22 w Inowrocławiu, ul. Toruńska 2 w Gdyni, Starowiejska 19.

Przedpłata wynosi w ekspedycji i agenturach 2.95 zł. miesięcznie, 8.85 zł. kwartalnie; przez pocztę w dom 3.34 zł. miesięcznie, 10.00 zł. kwartalnie. Pod opaską: w Polsce 6.95 zł., zagranicę 9.25 zł. miesięcznie. Redakcja i Administracja w Bydgoszczy, ulica Poznańska 12/14. Rękopisów niezamówionych nie zwraca się.

Telefony: Redakcja 3316, 3326, Administracja 3315 — Oddział w Bydgoszczy 1299. Założyciel Jan Teska. Telefony Przedstaw.: Toruń 1546, Grudziądz 1294, Gdynia 1460, Inowrocław 420.

Numer 91. BYDGOSZCZ, sobota dnia 18 kwietnia 1936 r. Rok XXX.

Pan Matuszewski radzi...

Pan Matuszewski przedewszystkiem zachwyca się osiągniętemi rezultatami. Wyraża się z pogardą o tych, którzy „lansują projekty nie mające szans realizacji“. Wysuwa pięć punktów z których trzy są słuszne, a dwa nie z tego świata. Wreszcie wierzy mocno i głęboko, że **każda inna droga prowadzi do chaosu.**

Pan pułkownik Matuszewski i redaktor „Gazety Polskiej“ nie reprezentuje tylko siebie. Głosi zasady, któremi kieruje się rząd. Warto więc się zapoznać z jego wywodami, zamieszczonemi w wielkanocnym numerze „Gazety Polskiej“ p. t. **„Pięć miesięcy „deflacji“.**

Najpierw uciecha: Wkłady wzrosły o 173 miljony złotych, schwytano równowagę budżetową, produkcja doszła aż do poziomu 1931 roku (trzeciego kolejnego roku kryzysu!!!), rozpiętość cen artykułów rolnych zmniejszyła się z 33,6 punktów na... 28,6 punktów. Hosanna więc Panu na wysokościach!

„Aby iść ku poprawie — poucza pułkownik od ekonomji — przy zachowaniu stałości waluty, należałoby dalej konsekwentnie poprowadzić procesy wyrównawcze“. Prowadzi do tego pięć punktów, z których trzy są całkiem słuszne:

1) **zakończenie konwersji długów przedkryzysowych,** w szczególności długów rolniczych,

2) rozwiązanie karteli surowcowych, a w szczególności **węglowego i żelaznego,**

3) podjęcie **rewizji taryfy celnej** w kierunku jej **obniżenia.**

Dwa punkty następne są nie z tej Polski, w której my bytujemy:

1) **ograniczenie korzystania z rynku pieniężnego przez gospodarkę publiczną,**

2) **zniżka obciążeń publicznych w miarę zmniejszania wydatków ciał publicznych oraz w miarę ewentualnego wzrostu dochodów.**

Można przetrzeć oczy. Polska, posiadająca olbrzymie bezrobocie w miastach i na wsiach, oraz 400-tysięczny przyrost roczny, **nie potrzebuje kredytu dla gospodarki publicznej i może liczyć na spadek rozchodów i wzrost dochodów, mimo postępującego wślad za przyrostem ludności ubożenia?**

Te kwestje dla pana pułkownika nie istnieją. Oświadcza bez wahania i poprostu:

„Tem bardziej należałoby oszczędzać społeczeństwu niepokojów, wywoływanych przez nieostrożne słowa, przez lansowanie projektów, które nie mają szans realizacji (np. wielkie roboty inwestycyjne w roku bieżącym), przez alarmy na tematy obronności“...

Niemcy stają sobie dosłownie na głowie, aby zatrudnić swych bezrobotnych, przeobrazić całe państwo wielkiemi inwestycjami i podnieść swą obronność na wprost fantastyczny stopień. W ciągu trzech lat Schacht wmusił gospodarstwu weksli skarbowych **na sumę 18 miljardów marek** i Niemcy mają wprawdzie zachwianą markę, ale są bogatsi o szereg wielkich dokonanych dzieł **i o morze łez obtartych najbardziej nieszczęśliwym.**

A co robią Sowiety? Czy nie zapędzają wszystkich do pracy dla ich dobra i dla dobra państwa? Czy nie dokonują wielkich dzieł na miarę faraonów? Czy nie rozbudowywują armji na stopę, wprowadzającą w zdumienie szereg fachowców?

Naszemu społeczeństwu trzeba oszczędzać niepokojów na temat inwestycyj, robót publicznych, zatrudnienia bezrobotnych, czy dotrzymania kroku zbrojącym się sąsiadom. Niech śpi spokojnie. Wkłady wzrosły przecież o 173 miljony złotych, budżet miesięczny zamknął się bez niedoboru, jakiś wskaźnik raczył się zmienić o całe pięć punktów. To nic, że na wsi bytuje masa pięciu miljonów par zbytecznych rąk. To nic, że jej sekunduje miljon w mieście. To nic, że nie mamy ani kolei, ani szos, ani kanałów. To nic, że ludzie patrzą w pustkę ideową. To nic, że państwo chce być tylko nadzorcą. To nic, że nie mamy samochodów, ciężkich tanków i samolotów bombowych. **To wszystko nic, bo „procesy wyrównawcze“ trwają i rokują nadzieję poprawy za lat.., sto,** jako, że cała ekonomja pana pułkownika

Smutne zajścia we Lwowie.

Rozagitowany tłum przerwał kordon straży porządkowej i skierował pogrzeb zabitego bezrobotnego na inną drogę.

Krwawe utarczki na ulicach miasta.

Ośmiu zabitych, sześćdziesięciu rannych!

Wczoraj nad wieczorem doniósł nam o pożałowania godnych zajściach we Lwowie nasz stały korespondent warszawski. Otrzymany telefonogram przepisaliśmy niezwłocznie i został on wywieszony **o godz. 18,30** w oknie redakcji „Dziennika Bydgoskiego“ przy ul. Poznańskiej, tudzież we filji na Dworcowej.

W ciągu nocy **Radjo Polskie** potwierdziło wiadomości lwowskie, donosząc **o 8 zabitych.**

Ze zrozumiałej przyczyny ograniczamy się dziś do opublikowania dwóch telegramów: **urzędowej** Polskiej Agencji Telegraficznej (PAT) i agencji **„Iskra“,** będącej półurzędową instytucją, zasilającą łamy prasy obozu rządzącego. Korzystamy narazie z tych źródeł, odkładając bliższe omówienie smutnych zajść do jednego z najbliższych numerów. — Redakcja.

Pierwszy komunikat urzędowy.

Warszawa. (PAT.) W dniu 16 bm. we Lwowie w czasie pogrzebu śp. Władysława Kozaka, zmarłego wskutek odniesionych ran w trakcie zajść z bezrobotnymi w dniu 14 bm., doszło do ponownych ekscesów (wykroczeń), **wywołanych przez elementy skomunizowane** i męty uliczne. Komitet pogrzebowy, reprezentowany przez przedstawicieli miejscowych **związków zawodowych,** uzgodnił z władzami drogę pogrzebu przy udziale **własnej straży porządkowej.** Niestety, dane zobowiązania nie zostały wykonane. Kondukt pogrzebowy zamiast na cmentarz Łyczakowski w ostatniej chwili pod wpływem agitacji elementów wywrotowych **skierował się demonstracyjnie przez całe miasto** na cmentarz Janowski. W czasie pochodu przeważająca część jego uczestników dopuszczać się poczęła wykroczeń, **bijąc szyby wystawowe i rabując sklepy,** przyczem w paru miejscach **tłum zaatakował oddziały policji strzałami rewolwerowemi i kamieniami.** W tej sytuacji oddziały policji państwowej zmuszone były do użycia broni. W czasie starć **zabite zostały 3 osoby,** a ilość **rannych wynosi kilkadziesiąt osób.** Rannych zostało również kilkunastu policjantów. Władze prokuratorskie wdrożyły energiczne dochodzenia.

Drugi komunikat — półurzędowy.

Warszawa. Zbliżona do rządu prasowa agencja „Iskra“ ogłosiła wczoraj w godzinach wieczornych następujące sprawozdanie z przebiegu zajść we Lwowie:

„W dniu dzisiejszym po południu miał się odbyć pogrzeb śp. Kozaka, zmarłego, jak wiadomo, na skutek ran, odniesionych przy zajściu z bezrobotnymi w dniu 14 bm. Pogrzebem tym za zgodą władz zajmował się specjalnie wyłoniony komitet pogrzebowy, złożony z przedstawicieli **klasowych związków zawodowych, okręgowych władz ZZZ i Bundu.** Droga pogrzebu była uzgodniona przez starostwo grodzkie z komitetem i prowadziła z kaplicy zakładu anatomicznego przy ul. Piekarskiej na cmentarz Łyczakowski. Jak wiadomo, odległość ta nie jest wielka, wynosi **około 700 m** i sam fakt ten dawał, zdawałoby się, dostateczną rękojmię, że pogrzeb ofiary tragicznych zajść z dnia 14 bm. odbędzie się w jak największym spokoju i porządku. Władze miejscowe miały zapewnienie kierowników komitetu pogrzebowego co do tego i zgodziły się nawet na zorganizowanie przez komitet własnej straży porządkowej.

Pogrzeb miał się odbyć o godz. 15. Przed wyniesieniem zwłok w ul. Piekarskiej, Łyczakowskiej i przyległych zaczęły się zbierać tłumy, które oczekiwały konduktu. Dziś rano komitet bezrobotnych interwenjował w starostwie grodzkiem

starając się o zmianę ustalonej drogi pogrzebu,

a mianowicie w ten sposób, aby kondukt **przeszedł przez całe miasto na cmentarz Janowski.**

Starostwo grodzkie **nie mogło przyjąć** tego rodzaju propozycji, wyłonionej w ostatniej chwili, gdyż jak wiadomo, zmiany takie czynione tuż przed rozpoczęciem tego rodzaju zgromadzeń publicznych stawiają całą służbę porządkową w mieście pod znakiem doraźnej improwizacji. Starostwo grodzkie postanowiło więc utrzymać w mocy poprzednią swoją umowę z komitetem pogrzebowym.

Tuż przed rozpoczęciem konduktu pogrzebowego rozpoczęto między zgromadzonemi tłumami publiczności, które doszły do cyfry

około 8.000 ludzi

głośną agitację za zmianą drogi pogrzebu na cmentarz Janowski. Tłum podniecany przez cały szereg rozrzuconych

(Ciąg dalszy na stronie 12.)

Narady sztabów generalnych Angji, Francji i Belgji.

W Londynie odbywają się otoczone głęboką tajemnicą narady sztabów generalnych Anglji, Francji i Belgji. Na zdjęciu delegacja belgijska na dworcu londyńskim. Z lewej ku prawej: generał Deffontaine, major Cervals, komandor Challens i kapitan Boulet.

Matuszewskiego wywodzi się z pierwszych dni XIX wieku.

Powiada więc pan pułkownik tak: **„I nadal sądzę, że są tylko dwie logicznie prowadzące do poprawy drogi, wyrównujące dysproporcje gospodarcze — „deflacja", lub deflacja przez dewaluację. Wszelka „trzecia" droga prowadziłaby tylko do chaosu".**

Tą trzecią drogą idzie Hitler i zbiera żniwo wspaniałych rezultatów. Tą trzecią drogą idzie Mussolini i parować potrafi takie uderzenia jak sankcje Ligi Narodów w obliczu wojny z Abisynją i kosztów wyprawy, sięgających już 7 miljardów lirów. Tą trzecią drogą idzie od lat Rosja i jakoś sobie daje radę. mimo popełnianych błędów.

Tylko tą trzecią drogą **nie może iść Polska, bo to wprowadziłoby nas w chaos...**

Czy to prawda?

Zdaje się, że tak. W takim ustroju, w którym rząd idzie swoją drogą i społeczeństwo swoją, niema miejsca na wysiłki zbiorowe, przerastające przeciętne zdolności i przeciętną wydajność pracy. Można opierać nadzieję tylko na inicjatywie prywatnej i zdolnościach rządu do wykonywania nadzoru. W naszych stosunkach sprowadza się to do nadziei, żywionych pod adresem zagranicznych kapitalistów, żydowskich przemysłowców i kupców, **oraz dziesięcio-miljonowej masy nędzarzy, że się sama za kołnierz wyciągnie z błota, w jakiem się znajduje, i wydźwignie ponadto na wyższy stopień zamożności.**

Nazwał ktoś tę trzecią drogę, jaką kroczą nasi sąsiedzi, **„gospodarką bohaterską".** Miał rację. Wymaga ona rzeczywiście bohaterskiego napięcia sił, olbrzymiego poświęcenia i wielkich talentów organizacyjnych. Według pesymistów prowadzi ona nieuchronnie do bankructwa, — względnie dla jego pozornego uniknięcia — do wojny.

Przypuśćmy, że pesymiści mają rację. Nie mogą jednak zaprzeczyć, że **państwo, które pójdzie na wojnę w konsekwencji prowadzenia tej „bohaterskiej gospodarki" będzie tak silne jak Włochy, a państwo, które było nocnym stróżem, będzie akurat tak słabe jak... Abisynja.**

Co nam z tego przyjdzie, że będziemy opierali całą swą politykę na założeniu, że wojna nie wybuchnie? Czy ktokolwiek z tych, którzy ją zaczną, zechce wziąć pod uwagę nadzieje pułk. Matuszewskiego na możność „prowadzenia procesów wyrównawczych?". Dlaczego nie iść świadomie po linji grożącej niebezpieczeństwem, w tem przekonaniu, że jeśli już pesymiści mają mieć rację, przecież się dociągnie narówni z innemi do wybuchu wojny i że będzie się lepiej przygotowanym do niej niż przy uprawianiu najracjonalszej deflacji?

W społeczeństwie świadomość konieczności podjęcia najbardziej bohaterskich wysiłków jest ogólna. Coraz szerzej i coraz głębiej gruntuje się przekonanie, że **tak — jak jest, tak dalej być nie może.** Nie chodzi o żadne teorje, tylko o stwierdzenie tego arcyprostego faktu, że

jeśli z pośród 100 dorosłych Niemców, pracuje prawie 90, jeśli z pośród 100 dorosłych Moskali, pracują bodaj czy nie wszyscy, a z pośród 100 Polaków jest przynajmniej 40 „zbędnych gospodarczo" — to rezultaty, bez względu na wskaźniki gospodarcze, na zrównoważone budżety, na składane oszczędności, będą zawsze i bezwzględnie dla nas złe, a nawet straszliwie złe, gdyż porównanie sił zostanie przecież przeprowadzone na polach bitew!!!

Ale pan pułkownik Matuszewski w obliczu niemieckiego i sowieckiego potencjału wojennego mówi o „alarmach na temat obronności". Tymczasem trzebaby było dzwonić na trwogę i wzywać do zespolenia wszystkich sił państwa i społeczeństwa w celu pójścia „trzecią drogą".

Kto się tego podejmie?

St. Strąbski.

Smutne zajścia we Lwowie.

(Ciąg dalszy).

wśród niego agitatorów, do których przyłączył się cały szereg, jak zwykle w takich wypadkach, **elementów nieodpowiedzialnych** i różnych mętów ulicznych, zaczął kierować się w kierunku przeciwnym do uzgodnionej drogi.

Okazało się, że agitatorzy ci chcieli zupełnie wyraźnie i to jak widać w sposób nieodpowiedzialny i lekkomyślny skierować tłum przez miasto, **przemieniając smutny obrzęd pogrzebu w wielką demonstrację tłumu,** który łatwo w takich wypadkach podniecić. Tłum rozagitowany z okrzykami „Na cmentarz Janowski!" ruszył naprzód **w kierunku śródmieścia.**

Już od tej chwili widać było, że ani komitet pogrzebowy, ani milicja pogrzebowa nie panują w zupełności nad sytuacją. Na rogu ul. Zulińskiej słaby oddział policji zagrodził drogę, kierując tłum w odwrotnym kierunku. **Do policji padły z tłumu kamienie i strzały rewolwerowe,** które zraniły, jak nam donoszą, kilku szeregowych policji państwowej. Policja zmuszona była użyć broni białej, lecz

nie mogła wytrzymać naporu tłumu,

który bez przeszkód ruszył w kierunku placu Bernardyńskiego i Akademickiego, **atakując po drodze policję strzałami rewolwerowemi i kamieniami.** Równocześnie od tłumu odłączyły się męty uliczne na rabunek sklepów chrześcijańskich i żydowskich, znajdujących się dookoła.

Policja **po powtórnem ostrzeżeniu,** zasypana strzałami, zmuszona była użyć broni palnej. **Część tłumu, która znalazła się na ul. Kazimierzowskiej, zaatakowała koszary policyjne,** mieszczące się przy tej ulicy i w tem miejscu policja zmuszona była użyć także broni palnej.

Równocześnie cały szereg nieodpowiedzialnych elementów w różnych miejscach miasta rozpoczął na własną rękę bicie szyb i rabunek niektórych sklepów.

Na cmentarz Janowski doszło zaledwie około 1500 osób, podczas gdy reszta tłumu rozeszła się po poszczególnych starciach z policją. Część demonstrantów powracając z pogrzebu zebrała się około teatru miejskiego, gdzie

zatrzymawszy dwa wozy tramwajowe i przewróciwszy je

zamierzała je zamienić w zbrojną barykadę. Grupa ta została zlikwidowana na miejscu przy użyciu broni białej.

W chwili nadawania tego komunikatu — jak informuje agencja „Iskra" — **we Lwowie panuje zupełny spokój.**

W wyniku starć z policją zostało zabitych na miejscu 3 osoby, **około 60 osób zostało rannych,** z czego, jak się dowiaduje agencja „Iskra" w ostatniej chwili **zmarło przy opatrunku względnie w szpitalach 5 osób.**

Negus obmyśla ucieczkę

a następca tronu chce się poddać Włochom i przyjąć ich protektorat!

Rzym, 17. 4. (PAT). Donoszą z Dżibuti. że zwycięski marsz Włochów, którzy zajęli wczoraj Dessie, wywołał olbrzymie wrażenie w Addis Abebie. Dwór cesarski jest przekonany, że **samoloty zbombardują niebawem pałac negusa, zwany Ghebi.** Na dworcu kolejowym zarezerwowany jest **specjalny pociąg, przeznaczony dla rodziny negusa,** podczas gdy sam Selassie zamierza podobno **uciekać samolotem do kolonji angielskiej Kenya.**

Wedle innych pogłosek, **abisyński następca tronu wysłać miał do Włochów własnych parlamentarzy celem podjęcia rokowań pokojowych.** Następca tronu gotów jest jakoby **zgodzić się na protektorat włoski nad całem terytorjum Abisynji.**

Wedle doniesień z włoskiej kwatery głównej, następca tronu znajdował się w Dessie aż do **dnia 14 bm. i opuścił miasto w nieznanym kierunku, eskortowany przez tysiąc żołnierzy.** W Dessie krąży pogłoska, iż następca tronu **zamierza poddać się Włochom,** co wydaje się tem bardziej prawdopodobne, iż jak wiadomo, między cesarzem a starszym synem zdawna **istniały tarcia, ponieważ negus zamierzał pozostawić tron swemu młodszemu synowi.**

Graziani rozpoczyna ofenzywę.

Rzym, 17. 4. (PAT). Wczorajszy komunikat wojenny marszałka Badoglio donoszący m. in. o ruchach patroli na froncie południowym, komentowany jest tu **jako zapowiedź ofenzywy wojsk gen. Grazianiego,** który podjąć miał działania zaczepne bezpośrednio po świętach Wielkanocnych przeciw armji rasa Nasibu i Wehib paszy. Wojska włoskie dysponują **dużą ilością samochodów, których część ofiarowana została armji przez Włochów, zamieszkujących Stany Zjednoczone.** W Rzymie sądzą również. iż w ataku na Harrar brać będzie czynny udział **włoska flota powietrzna, której baza została założona wczoraj w Dessie, skąd odległość do Harraru wynosi w linji powietrznej około 260 km.**

Komunikat Nr. 186.

Rzym, 17. 4. (PAT). Komunikat oficjalny nr. 186. Marszałek Badoglio donosi: **Zajęcie Dessie było dokonane wczoraj przez korpus armji erytrejskiej,** który pod dowództwem gen. Biroli wyruszył z Quoram 9 kwietnia i z zapałem i wytrwałością godną sławnych tradycyj wojsk erytrejskich **w ciągu 6 dni posunął się naprzód o przeszło 200 km.** Korpus ten był całkowicie zaopatrzony **w żywność przez eskadry lotnicze.** Wczoraj pierwsze samoloty włoskie lądowały w Dessie.

Na froncie somalijskim panuje ożywiony ruch patroli.

Szczegóły wkroczenia do Dessie.

Rzym, 17. 4. (PAT). Do Rzymu nadeszły następujące szczegóły wkroczenia wojsk włoskich do Dessie. W momencie wkroczenia korpusu erytrejskiego **miasto miało martwy wygląd.** Większość mieszkańców schroniła się do okolicznych wiosek. Budynki, w których mieściły się wojskowe **magazyny abisyńskie, leżały w gruzach z powodu wielokrotnego bombardowania.** Jednocześnie z wojskami generała Biroli przybyły do Dessie **trzy samoloty włoskie.**

Przednia straż włoska donosi, że **napotkała oddział wojowników ze szczepu Galla, znajdujący się w pościgu za wojskami negusa.** Liczne trupy żołnierzy armji negusa **potwornie okaleczone białą bronią, są uważane za dowód zażartej nienawiści tego szczepu wobec mieszkańców prowincji Szoa, z której rekrutuje się większość żołnierzy gwardji abisyńskiej.**

Korespondenci pism włoskich donoszą, że droga z Dessie do Addis Abeby jest **w dobrym stanie,** tak, że zmotoryzowana kolumna **mogłaby przebyć ten dystans w ciągu niespełna trzech dni.**

Ciężkie warunki Włoch.

Genewa, 17. 4. (PAT). Madariaga, przewodniczący Rady Ligi odbył rozmowę z Aloisim. Rozmowa ta miała na celu otrzymanie dodatkowych informacyj co do zamiarów rządu włoskiego. Według niesprawdzonych. wiadomości, rząd włoski, jak twierdzi Havas, domaga się: 1) by rokowania o zawieszenie broni toczyły się **bezpośrednio pomiędzy przedstawicielami obu armij,** 2) by rokowania pokojowe toczyły się **poza Genewą,** 3) by dane były gwarancje, iż cesarz Abisynji **nie będzie mógł zreorganizować swych sił zbrojnych.**

Abisynja odrzuca propozycje włoskie.

Genewa, 17. 4. (PAT). Delegacja abisyńska, jak donosi Havas, zawiadomiła przewodniczącego komitetu 13, że **rząd abisyński nie może przyjąć wstępnych propozycyj, uczynionych przez rząd włoski w celu załatwienia konfliktu.**

Cudem ocalony.

Rzym, 17. 4. (PAT). Agencja Stefani donosi, że przybył do Rzymu 28-letni robotnik Emilio Salvetti, świadek masakry 62-ch robotników włoskich, dokonanej przez Abisyńczyków 12 lutego, który sam **cudem ocalał.**

Abisyńczycy **kłuli go rozpalonemi do czerwoności nożami i zamierzali oślepić go rozpalonem żelazem. Został on uratowany dzięki niespodziewanemu nadejściu żołnierzy włoskich.**

Pożyczka pół miljona funtów.

Paryż, 17. 4. (PAT). Agencja Havasa donosi z Londynu o krążących w brytyjskich kołach finansowych **pogłosek na temat pożyczki abisyńskiej na sumę 500.000 funtów,** która byłaby emitowana w Londynie pod opieką komitetu doradczego. Brytyjskie min. skarbu, które przez dłuższy czas odmawiało swego upoważnienia na pożyczkę, **zgodziło się na tę operację finansową pod warunkiem, że obligacje pożyczki nie będą oficjalnie notowane na giełdzie.**

—:—

Wielki proces polityczny w Niemczech.

Warszawa, 17. 4. (tel. wł.). W najbliższych dniach rozpocznie się w Magdeburgu wielki proces polityczny, wytoczony przeciwnikom hitleryzmu.

W stan oskarżenia postawiono 150 mieszkańców miasta Zeitz. Istnieje tendencja prowadzenia rozprawy przy drzwiach zamkniętych.

Głównym oskarżonym jest dr. R. Agricola, profesor wyższej szkoły handlowej i publicysta. Większość oskarżonych stanowią robotnicy, socjaliści.

Akt oskarżenia zarzuca obwinionym zbieranie składek na rzecz nielegalnych organizacyj antyhitlerowskich, drukowanie i rozszerzanie nielegalnych ulotek i odezw oraz utrzymywanie łączności z centralnemi władzami organizacyj nielegalnych. (r).

Posada dla płk. Ryszanka.

Warszawa, 17. 4. (tel. wł.). Po odbytych na koszt państwa studjach żeglugi morskiej zagranicą powrócił do kraju płk. Ryszanek. Planowana dla płk. Ryszanka posada w porcie gdyńskim natrafiła w międzyczasie na przeszkody natury technicznej i personalnej.

Obecnie mówi się, że płk. Ryszanek uchodzi za najpoważniejszego kandydata na posadę komisarza rządowego miasta Gdyni. (r).

List ze Śląska.

Praca - najwyższem dobrem narodu.

Walka o sprawiedliwość społeczną.

(Od własnego korespondenta „Dziennika Bydgoskiego").

Katowice, 17 kwietnia.

Z okazji świąt wielkanocnych prasa śląska zamieściła szereg artykułów, wzywających sfery posiadające do zastanowienia się nad losem setek tysięcy bezrobotnych, wegetujących w skrajnej nędzy i skazanych na poniewierkę

BEZ ŻADNEJ NADZIEI NA LEPSZE JUTRO.

W samem województwie śląskiem zarejestrowanych jest urzędowo **przeszło sto tysięcy bezrobotnych.** Byli to przeważnie żywiciele lub współżywiciele licznych rodzin, — można sobie zatem wyobrazić, **ile w rzeczywistości** ludzi dotkniętych jest bezpośrednio klęską bezrobocia.

Tragiczniejsza jeszcze jest sytuacja Zagłębia Dąbrowskiego. Zamknięte kopalnie: Franciszek, Stanisław, Baśka, **Mortimer, Klimontów,** Wiesława, Jakób, Karol, **Lipno, Reden,** Wiktorja — to złowrogi bilans kryzysu, zmiatającego z powierzchni setki warsztatów pracy i dziesiątki tysięcy istnień ludzkich. Kilkanaście kopalń zamknięto w Zagłębiu, kilka tysięcy robotników straciło pracę, a licząc ich rodziny — kilkadziesiąt tysięcy ludzi pozostaje bez środków do życia. Doszło do tego, że całe osady poprostu wymierają, a najlepszym tego przykładem jest

ZAWIERCIE, ZWANE „MIASTEM UMARŁYCH".

Agitacja Niemców i komunistów.

Nędza, jaka dotknęła wielkie rzesze pracownicze na Śląsku i w Zagłębiu, ułatwia mniejszości niemieckiej prowadzoną przez nią wzmożoną działalność dywersyjną. Wypieranie się polskości w dużej mierze związane jest ze sprawą chleba. Agitatorzy hitlerowscy **wychwalają dobrobyt, rzekomo panujący w Niemczech,** opowiadają, że niema tam już wogóle bezrobotnych, wskazują na olbrzymi wzrost zamówień w przemyśle na Śląsku niemieckim — i przyrzekają, że o ile

hitlerowcy obejmą władzę na polskim Śląsku, ruszą wszystkie nieczynne dziś warsztaty i wszyscy bezrobotni otrzymają pracę.

Już sam fakt, że każdy bezrobotny, który wstępuje do organizacji hitlerowskiej, otrzymuje stałą zapomogę, przyczynia się do zwiększania kadr organizacyj niemieckich. Mają one jeszcze inny potężny argument: **duże różnice przy wypłacaniu zapomóg emerytom i inwalidom.**

Osoby, pobierające emerytury i renty w Niemczech, otrzymują więcej, aniżeli emeryci i inwalidzi w Polsce.

Na tle nędzy bezrobotnych rzesz pracowniczych z jednej strony, a ożywionej akcji wywrotowej Niemców i **komunistów** z drugiej strony, wyrasta, **jak niedostępny i koszmarny bastjon — grupa potężnych kapitalistów, ich powierników i pełnomocników.**

Kapitał obcy na Śląsku.

Według najnowszych statystyk, **obcy kapitał** reprezentowany jest: w górnictwie polskiem w 64,2 proc., w hutnictwie 84,4 proc. Niewiele lepiej jest w wielu gałęziach przemysłu przetwórczego: w przemyśle elektrotechnicznym kapitał obcy posiada 40,8 proc., w chemicznym 57,7 proc. W takich zaś działach przemysłu polskiego jak gaz, wodociągi, elektryczność — 77,2 proc. zaangażowanego kapitału — to kapitał obcy. Ostatnich kilka lat wykazało, że ta

zależność polskiego życia gospodarczego od kapitałów obcych nie maleje skutkiem kryzysu, ale przeciwnie wzrasta.

Ogranicza się on przeważnie do wykupu z rąk polskich już istniejących przedsiębiorstw i to tych, które mają warunki rozwoju i rentowności, a niechętnie angażuje się w zakładanie nowych placówek. Statystyka z roku 1930 wykazała, że zagranica ulokowała zaledwie 11 miljonów zł w akcjach nowozałożonych spółek, a 94 miljony w akcjach spółek już istniejących. Jakie są tego następstwa? Kapitał obcy prowadzi w naszym przemyśle własną politykę personalną i finansową, zatrudnia przedewszystkiem własnych ludzi w pierwszym rzędzie na stanowiskach kierowniczych — a wysokie uposażenia personelu zagranicznego oraz wolne kapitały przedsiębiorstwa lokowane są przeważnie nie w kraju, lecz

W BANKACH ZAGRANICZNYCH.

Ileż to razy bywało, iż obcy kapitał wycofywał nagle z polskich przedsiębiorstw — skłoniony do tego własnemi zagranicznemi interesami — płynną gotówkę i doprowadzał przedsiębiorstwa do ruiny i zwolnienia pracowników, kosztem akcjonarjuszów i wierzycieli — kosztem należności skarbowych.

Kapitaliści-spekulanci.

Wielu jest na Śląsku kapitalistów, którzy są tylko spekulantami. Przedsiębiorstwa swe traktują oni **jako objekty, któremi operują jako czemś bezosobowem, nie widząc ludzi, których byt związany jest z temi przedsiębiorstwami.** Bez żadnych skrupułów zamyka się, likwiduje rozmaite zakłady, posyła się na urlopy turnusowe dziesiątki tysięcy robotników. Gdyby nie nadzór polskich władz państwowych — do czegoby dochodziło, ileby się działo nieprawości!

Kapitaliści-spekulanci zagraniczni niejednokrotnie stanowią dla tysięcy zależnych od nich pracowników

nieznaną anonimową potęgę, która jednem pociągnięciem pióra, z nieznanych często powodów wsadza na bruk ludzi, rwących się do pracy.

Powolnem narzędziem zagranicznych spekulantów są ich polscy pełnomocnicy. W wielu przedsiębiorstwach na Śląsku generalni dyrektorzy pobierają ciągle jeszcze do

80 TYSIĘCY ZŁOTYCH MIESIĘCZNIE!

mimo obowiązującego dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej. Ludzie ci, ulegając żądaniom swoich zagranicznych władców, odnoszą się do polskiego elementu pracowniczego jako do zła koniecznego i gdzie mogą, starają się jak najbardziej redukować personel i jego uposażenia. Na tem tle wyrastają groźne nienawiści społeczne!

Lecz ani zagraniczni kapitaliści, ani ich totumfaccy nie widzą chmur, kłębiących się dokoła nich, nie chcą nic słyszeć

o sprawiedliwości społecznej, o zasadach chrystjanizmu, o encyklice Rerum Novarum.

Apel wielkanocny, skierowany do nich przebrzmiał bez echa.

W najbliższym czasie natomiast zamierzają oni przeprowadzić — nową obniżkę uposażeń pracowniczych.

J. B.

„Zapał" do pracy w Abisynji.

Zapędzeni do robót czarni Etjopowie, nie wykluczając kobiet, bo i te widzimy na obrazku, udają się pod eskortą uzbrojonych strażników włoskich na miejsce przeznaczenia.

— **Słynny kościół św. Franciszka w Gudalajara (Meksyk)** podpalony został przez nieznanych sprawców. Wiele cennych dzieł sztuki uległo zniszczeniu.

— **Wysiłki rządu amerykańskiego** w kierunku zmniejszenia bezrobocia w miastach przez popieranie „powrotu do ziemi" nie dały w ciągu ostatnich 5 lat pomyślnych wyników. Nowi farmerzy uciekają zpowrotem do miast.

53)

(Ciąg dalszy.)

— Nic dziwnego. Inżynier Downar nie jest zwykłym przestępcą. Gdyby się urodził w czasach Borgiów lub Mazariniego, zrobiłby karjerę i przeszedłby może do bardziej dokładnie opracowanych monografij historycznych. Przeprowadził całą technikę zbrodni niezwykle logicznie.

— A mnie wciąż jeszcze boli głowa od tego narkotyku.

— Jak cię właściwie schwytał?

— Zauważyłem inżyniera Downara, przebiegającego przez korytarz i chciałem cię zawiadomić. Ścisnął mi poprostu gardło palcami, gdy stałem przy telefonie i potem już nic nie wiem.

—Wysoce nieromantyczne. Ja idę do naczelnika — zmienił Żbik temat. Ty zaś, razem z bólem głowy, idź do szpitala Świętego Józefa na Hożej i pozdrów ode mnie Skurskiego. To jest formalny rozkaz.

— Tak jest, panie inspektorze — roześmiał się Adam i pożegnał się. Bernard Żbik natomiast skierował się ku schodkom w korytarzu, do gabinetu nadinspektora Wiśniewskiego, człowieka, w tej chwili przynajmniej, ogromnie ciekawego.

— Nareszcie!...

Wstał grzecznie i podał rękę swemu najzdolniejszemu oficerowi. Podsunął papierosy.

— Dziękuję. W tej chwili paliłem. Jak zdrowie pana naczelnika?

— Odczep się pan z szablonem, bom ciekaw — jak nigdy. Przedewszystkiem — jak pan wydostał się z pod teroru mordercy?

Inspektor Żbik ocknął się z zamyślenia.

— Właśnie, szukałem określenia, panie naczelniku, i pan mi je podsunął. Teror. Inżynier Edward Downar to klasyczny typ terorysty, człowieka, który logikę własną stawia ponad prawem. Mam tu jego szczegółowe zeznanie.

— Ale w niem nie będzie odpowiedzi na moje pytanie.

— Było zwyczajnie. Tegoż dnia w południe zrugałem podkomisarza Skurskiego za jakieś drobne przewinienie.

— Skoro pan aż zrugał — to przewinienie musiało być poważne.

— Proszę o tem zapomnieć, naczelniku. Chcąc mu więc wynagrodzić burę, zleciłem aspirantowi Billewskiemu przekazać mu sprawę zaginienia jakiegoś kupca żydowskiego. Chłopak — bo Skurski to jeszcze młodzian — wziął sobie tak do serca moje nagany, że na wściekłego uwziął się i odnalazł zaginionego, stwierdzając jednocześnie, że był to złośliwy bankrut i zameldowanie o zaginięciu było fikcyjne. Ucieszony podkomisarz prosto z aresztu centralnego przyjechał do mnie, do Banku Południowego, aby pochwalić się tem, że nie jest tylko komisarzem dla tytułu. No i zrehabilitował się zupełnie.

— Mimowoli.

— Nie wchodźmy w nuance. Faktem jest, że nadejście Skurskiego, który mnie szukał po całym banku, ocaliło mi życie. Kula, która trafiła go, była dla mnie przeznaczona. Proszę...

— Zgoda — przerwał domyślny nadinspektor. — A teraz słucham pańskiego raportu.

Bernard Żbik uśmiechnął się i zaczął czytać:

— Nic cudownego naturalnie. Erazm Stokowski był w Egipcie i tam spotkał i poznał Downara, inżyniera — górnika. Obaj zaangażowali się w jakiś ryzykowny interes....

— No, i...

Detektyw uśmiechnął się po raz drugi i rzucił niedbale:

— Myślałem, że to będzie suchy raport, panie nadinspektorze.

— Ach, jaki wrażliwy. Proszę, niech się pan nie przejmuje mojemi przerywaniami. Gdyby pan wiedział, jaki huk prasa zrobiła z tej sprawy.

— Od tego jest prasa, żeby robić huk.

— Zatem...

— Brudna sprawa — ciągnął inspektor. — Stokowski i Downar dopuścili się ordynarnej grabieży w jednym ze staroegipskich grobowców, który Downar odkrył przypadkowo w czasie jednej z wycieczek. Był to grobowiec Ozyrysa Stokowski, człowiek dążący do pieniędzy wszelkiemi drogami, finansował koszta ekspedycji: uzbrojenia, ładunków, wielbłądów i całego ekwipunku. Downar włożył do „przedsięwzięcia" plan grobowca Ozyrysa. Po przybyciu na miejsce ograbili doszczętnie grobowiec, zabierając masę kosztowności, złota, kamieni, mozaiki i tem podobnych.

— A rząd Egiptu, co na to?

— Dobrze się pan domyśla, przypadkowo. Po powrocie do Kairu Stokowski złożył doniesienie karne i Downar został aresztowany w nocy. W jego kieszeni znaleziono minjaturowy posążek Ozyrysa i kilka charakterystycznych kosztowności. Na mocy egipskich ustaw konserwatorskich, podjęto żmudne dochodzenia i śledztwo, a tymczasem Erazm Stokowski jakby nigdy nic wyjechał do Warszawy z... pieniędzmi. Te pieniądze i własną zawziętość i talent bogacenia się włożył w operacje giełdowe — a ponieważ miał węch i szczęście i nie był stuprocentowo uczciwy — trzy składniki konieczne dla błyskawicznej karjery — doszedł do stanowiska dyrektora Banku Południowego, którego był oczywiście zaledwie dziesięcioprocentowym udziałowcem. Wtedy to przeprowadził zmianę swego nazwiska na Stokowski, przedtem brzmiało ono trochę inaczej. I wszystko byłoby spokojne, gdyby Edward Downar nie odnalazł przypadkiem swego eks-wspólnika w Polsce.

— Przypadkiem?

— Naturalnie. Inżynier, po „odsiadce" w Kairze wyruszył w świat z zalążkiem mordu w sercu i tylko przypadkiem poznał Stokowskiego w Warszawie. Wówczas rozpoczął się teror...

— Raczej: szantaż.

— Nie, tu nie było szantażu

(Ciąg dalszy nastąpi).

Z Gdyni i wybrzeża.

REPERTUAR KIN:

BAJKA: Największa atrakcja XX wieku Schirley Temple w swym najnowszym filmie p. t. **„Złotowłosy Brzdąc"**. Bogaty nadprogram.

CZARODZIEJKA: Jan Kiepura w najnowszym amerykańskim filmie p. t. **„Pieśń miłości"**. Nadprogram: Tygodniki i kreskówka.

LIDO: Sensacja epoki, film p. t. **„Bounty"**. Najnowsze tygodniki.

MORSKIE OKO: Wspaniały film polski p. t. **„Dzień wielkiej przygody"**. W r. gł. Junosza-Stępowski i inni. Tygodniki.

NADMORSKIE: Wspaniała Anny May Wong w filmie **„Czo Czin Czau"** oraz tygodnik i kreskówka.

POGOTOWIA:

Lekarz dyżurny — tel. 12-40.

Miejskie Zakłady Elektryczne — tel. 29-67.

Telefon nr. 14-60 posiada przedstawicielstwo „Dziennika Bydgoskiego" w Gdyni, ul. Starowiejska 19.

Gabinet komendanta i kancelarja tel. 20-22.

Lekarzy domowych wzywać: przed południem do godz. **11,** po południu do godz. 18.

Przedstawicielstwo „Dziennika Bydgoskiego" w Grudziądzu mieści się przy ul. Toruńskiej 22, tel. 1294. Przyjmuje się przedpłatę na „Dziennik Bydgoski" na kwiecień oraz zamówienia na ogłoszenia i druki po cenach najniższych. Biuro czynne od 8 do 18.

Dyżury nocne od godz. 20 do 8 rano pełnią: dla okręgu obejmującego Chylonję, Demptowo, Cisowo, Dębogórze, Rewa, Mosty, Mechlinki, Dwór — dr. Dobrowolski; dla okręgu Kol. Obłuże, Kol. Oksywie, Stewart, Nowe Obłuże dr. N. N.; dla Oksywia — dr. Tomaszunas; dla Rumji, Zagórza, Redy, Ciechocina, Łęczycy, Kosakowo, Stefanowo, Piwoszyno, Suchy i Kazimierza — dr. Bogucki.

Z rynku owoców południowych. Na ostatniej aukcji G. T. O. sprzedane zostało: 1820 skrzyń cytryn syryjskich po zł 42,— za skrzynię, 375 skrzyń pomarańcz hiszpańskich (Blood-Oval) po zł 0,88—0,97 za kg, 75 skrzyń cytryn hiszpańskich po zł 47—50 za skrzynię, 50 skrzyń pomarańcz palestyńskich po zł 1,11 za kg.

Szopenfeldziarki w „Bon Marché". Niezwykle ożywiony ruch w domu towarowym „Bon Marché" w Gdyni utrudniał obserwację klienteli z kategorji zwanej pospolicie „szopenfeldziarkami". (Co ma Chopin do niej nie zostało stwierdzone). Niejaka Cecylja Falkówna z Gdyni wykorzystała sposobność większego ścisku i przywłaszczyła sobie w wspomnianym domu towarowym kilka par damskich pończoch jedwabnych. Niestety była ona prawdopodobnie jednak jeszcze zaczynającą w swym fachu, gdyż została ujęta na gorącym uczynku i oddana pod opiekę policji.

Cytryny płyną do Gdyni.

W tych dniach spodziewany jest w Gdyni większy transport cytryn syryjskich i to w bardzo poważnej ilości, bo około 20.000 skrzyń. Część tego transportu przeznaczona jest dla Łotwy, większość jednak należy do importerów polskich, którzy już posiadają pozwolenie przywozu na ten towar.

Ten poważny transport cytryn zahamuje w dużym stopniu przemyt cytryn z Niemiec, który zwłaszcza w ostatnich czasach przybrał wprost zastraszające rozmiary.

Przybywają wystawcy na Targi Gdyńskie.

W ostatnich dniach Targi Gdyńskie (28. VI. do 12. VII.) zyskały nowych wystawców z czołowych firm polskich. M. in. zgłosiły swój udział **„Starachowice"**, **„Norblin"** i in.

Równocześnie zainteresowały się Targami **przedsiębiorstwa budowlane**. Z Gdyni wezmą udział poważne przedsiębiorstwa budowlane, jak również biura parcelacyjne placów budowlanych.

Ponadto liczny udział w Targach zagwarantowały **cechy rzemieślnicze**. Zadecydowany już jest udział **ślusarzy, zdunów, stolarzy, malarzy i szklarzy.**

Spodziewany jest poza tem spory zastęp polskich przedsiębiorstw z Gdańska.

Niebawem nowa powieść!

Gdy wrócił...

Arno Aleksandra.

Tydzień propagandy Polskiego Zw. Zachodniego na terenie Gdyni

został zakończony szeregiem zebrań publicznych, na które komitet lokalny prosił wszystkie organizacje społeczne oraz całe społeczeństwo.

Zebranie takie odbyło się w **Rumji.** Przed lokalem p. Szymańskiego zebrało się około 200 osób. Zebranie rozpoczęto odśpiewaniem hymnu kaszubskiego, poczem wszyscy zebrani z zainteresowaniem wysłuchali dłuższego przemówienia p. Wachowiaka, prezesa obwodu gdyńskiego Polskiego Związku Zachodniego. Miejscowy sołtys p. Hinc przemówił do zebranych w narzeczu kaszubskiem. Deklamacją i odśpiewaniem roty zakończono zebranie, uchwalając rezolucję.

W Chylonji odbył się pochód i następnie przed gmachem poczty zebrało się około 300 osób. Na program zebrania złożyły się: śpiewy, deklamacje, przemówienie p. Wachowiaka oraz uchwalenie rezolucji. Niedobrze się stało, że pewne stowarzyszenie o tej samej godzinie, na której było ustanowione zebranie P. Z. Z. odbywało swoje wewnętrzne zebranie, uniemożliwiając tem samem wysłuchanie przemówień poważnej części obywateli.

W Obłużu odbyła się uroczysta akademja P. Z. Z. w sali p. Wenty, na którą złożyły się śpiewy, deklamacje oraz inscenizacja doskonale odegrana przez dzieci szkolne. Przemawiali pp. Łack na temat Śląska oraz Wachowiak na temat żywotnych zagadnień polsko-niemieckich. Obecnych było około 500 osób.

W Małem Kacku zebranie odbyło się w świetlicy Związku Rezerwistów przy udziale 130 osób. Zebranie zagaił p. Zakrzewski, prezes koła P. Z. Z. w Orłowie, wyjaśniając cele P. Z. Z. Przemówienie na temat obecnych stosunków polsko-niemieckich wygłosił kierownik szkoły p. Stępień.

Z GDAŃSKA.

Burmistrzem m. Sopot wybrany został przywódca stronnictwa narodowo-socjalistycznego w Sopotach Temp. Temp sprawował dotychczas funkcję w charakterze komisarza senatu. Wybór jego umożliwiony został przez przeniesienie dotychczasowego burmistrza dr. Lewerentza (zwolennika stronnictwa niemiecko-narodowego) do Niemiec, gdzie objął stanowisko w armji niemieckiej.

Wbrew postanowieniom konstytucji. Chcąc się pozbyć socjalistów z zarządu socjalistycznej spółdzielni budowlanej w Gdańsku, senat mianował komisarza senackiego dla tej spółdzielni. Jednak po rozpatrzeniu skargi socjalistów, sąd gdański wydał wyrok, w którym stwierdza, że powyższe zarządzenie senatu sprzeciwia się postanowieniom konstytucji gdańskiej.

Burza wiosenna. Wczoraj przeszła nad Gdańskiem pierwsza w tym roku burza z silną ulewą.

Liczba bezrobotnych na terenie w. m. Gdańska wynosiła według danych gdańskiego urzędu statystycznego w marcu rb. 18.066 osób, w lutym r. b. 20.959, w marcu r. ub. 18.611.

Liczba mieszkańców miasta Gdańska wynosi obecnie 259.900 osób.

Gdynia, eksponat nowoczesności.

W ciągu ostatnich dziesiątków lat obserwujemy ciekawy objaw przenoszenia się mieszkańców miast **do podmiejskich osiedli,** które gwarantują swej ludności więcej wygód i ułatwień życiowych, niż były one udziałem naszych przodków. Kontrast warunków bytowania jest tem ciekawszy, że pozornie owe staroświeckie, szlachetną patyną wieków powleczone kamienice, o grubych murach i wysokich pokojach, wyglądają bardziej dostojnie, bogato i wygodnie od nowoczesnych domków, jak skrzyneczki od cygar, z mebelkami o prostych linjach w szczupłych, jakby odmierzonych pokoiczkach.

A jednak tak jest. Mieszkamy dziś lepiej i wygodniej, niż dawniej. Tylko nie wszyscy mogą tak mieszkać. Miasta mają swoją historyczną przeszłość, a kult dla zabytków, jako widomej łączności pokoleń, nie pozwala burzyć starych budowli dla wzniesienia nowych. Dlatego dzisiejsze miasta są kalejdoskopem kontrastów zewnętrznego przepychu staroświeczczyzny, z prostotą nowoczesnej linji gmachu i mebli.

Pełne walory współczesnej urbanistyki wystąpić mogą jednak dopiero przy zapewnieniu ciągłości formy, nie przerywanej plamami przeszłych okresów. Jedno jest tylko miasto w Polsce, które nie potrzebuje oglądać się wstecz i liczyć się z przeszłością, a które żyje teraźniejszością i przyszłością. Miastem tem jest Gdynia. Ostatnie, skromne **jednopiętrowe domki,** będące przed kilku laty zaczątkiem miasta portowego, **padną niedługo pod uderzeniem oskardów,** aby dać miejsce **sześciopiętrowym kamienicom.** Kamienicom nowoczesnym, prostym i szlachetnym w wyglądzie, miłym, przytulnym i wygodnym w mieszkaniu. Kamienicom, którym nie brak niczego, co jest dorobkiem nowoczesnego budownictwa. Bo Gdynia buduje się! Buduje się Wielka Gdynia, która z dzisiejszego **90-tysięcznego miasta** rozwinie się w kilku latach w ćwierćmiljonową portową stolicę gospodarczą.

I dzięki temu Gdynia stanie się niebawem eksponatem nowoczesności. Jej ulice, gmachy, magazyny, mieszkania będą wyrazem współczesnej myśli gospodarczej i obyczajowej, dążącej do prostoty i wygody życia. Gdynia będzie miastem dla ludzi jutra, bo Gdynia buduje się z myślą o jutrze. Buduje ją wszystko co Polska ma najlepszego. Myśl twórcza, kapitał i praca z kraju ulokuje w Gdyni najlepszą cząstkę swoich wysiłków. I dlatego **Targi Gdyńskie** będą soczewką, która wysiłki te zespoli.

Z kraju.

Warszawa znajduje się w okresie ostatnich przygotowań do przyjęcia kilkunastu tysięcy rzemieślników, którzy zapowiedzieli swój przyjazd na uroczystości odsłonięcia pomnika Kilińskiego, tudzież na kongres rzemiosła, połączony z wystawą wzorów, wielkim kiermaszem i historyczną rewją warsztatów rzemiosła polskiego.

Dziesięć pociągów popularnych na zjazd mieszczaństwa. Na zjazd mieszczaństwa polskiego i odsłonięcie pomnika Jana Kilińskiego w dniu 19. bm. ogółem przyjedzie do Warszawy 11 pociągów, a to: z Krakowa, Katowic, Lwowa, Wilna, Kowla, Lublina, Kielc, Radomia, Poznania i Bydgoszcz-Torunia.

Zemdlał na widok dolarów. W jednym z wielkich banków warszawskich zgłosił się wieśniak z Wołynia po odbiór poważniejszej sumy w dolarach, nadesłanych z Ameryki, jako spadek po krewnym. Wieśniak do ostatniej chwili nie wierzył, że otrzyma te pieniądze, to też w chwili, gdy urzędnik wypłacał mu 7 tysięcy dolarów w gotówce — szczęśliwy spadkobierca zemdlał.

Policja kobieca ukaże się w tych dniach na ulicach Wilna. Policjantki już przybyły z Warszawy do Wilna i przechadzają się po mieście w „cywilnych" jeszcze strojach, zapoznając się z terenem i nowemi warunkami pracy. Zaprowadzenie policji kobiecej w Warszawie i w Łodzi dało już wyniki bardzo korzystne.

Zakon OO. Kapucynów odzyskuje swe majątki. Kilka lat toczył się w Lublinie proces zakonu OO. Kapucynów ze skarbem państwa o oddanie przez państwo zakonowi majątków, które przed laty zostały przez władze zaborcze zajęte. Obecnie proces ten został zakończony a w wyniku jego wszystkie majątki przechodzą zpowrotem we władanie OO. Kapucynów. Ponieważ w jednym ze spornych budynków w Lubartowie mieściło się starostwo powiatowe, siedziba starostwa zostaje przeniesiona do Parczewa.

ZMARLI:

Śp. **Jan Kitowski,** lat 85, w Dąbrówce na Pomorzu.

Śp. Franciszek Stempa, organista-emeryt w Nowem.

Śp. **Aniela Spicowa** z Czapiewskich z Gniewu.

Drugi zjazd b. członków Tow. Młodzieży Kupieckiej w Berlinie.

W wrześniu 1935 r. odbył się **w Gdyni** pierwszy zjazd koleżeński b. członków Towarzystwa Młodzieży Kupieckiej w Berlinie. Miał on na celu nietylko wskrzeszenie pamięci wspólnych przeżyć i wysiłków podejmowanych na emigracji dla podtrzymania ducha narodowego w latach niewoli, ale również zachęcenie byłych członków do **gromadzenia materjałów dokumentujących pracę niepodległościową** Towarzystwa, celem przekazania ich młodemu pokoleniu.

Towarzystwo Młodzieży Kupieckiej odgrywało w zespole polskich organizacyj społecznych na terenie Berlina doniosłą rolę. Otaczało ono polską młodzież kupiecką pracującą i kształcącą się na obczyźnie najtroskliwszą opieką, budząc w niej miłość do Ojczyzny i uodporniając ją przeciwko naporowi germanizacyjnemu. Towarzystwo **utrzymywało ścisły kontakt z młodzieżą niepodległościową w Poznaniu, Krakowie i Warszawie,** wymieniając z nią ożywioną korespondencję i referentów. Przy Towarzystwie istniał tajny wydział przygotowania wojskowego oraz komisja oświatowa, która pracowała wśród polskich towarzystw robotniczych. Komisja przygotowywała i kształciła referentów, którzy odwiedzali towarzystwa robotnicze z wykładami o treści narodowej. **Wydział szkolny** tej komisji umożliwił nauczanie dziatwy robotniczej w ojczystym języku.

Cała ta piękna, ofiarna i pełna trudu praca społeczna i narodowa poszłaby w zapomnienie, gdyby ją nie można utrwalić w szczegółach, na podstawie relacyj żyjących jeszcze b. członków Towarzystwa.

To też słusznie Prezydjum zeszłorocznego zjazdu w Gdyni przeobrażano na stały Komitet Koła b. członków T. M. K. w Berlinie, polecając mu zwołanie **drugiego zjazdu** w roku bieżącym **w Poznaniu,** w celu pogłębienia i kontynuowania zapoczątkowanej łączności.

Drugi zjazd odbędzie się w dniach 25 i 26 kwietnia w Poznaniu.

Termin ten ustalono ze względu na odbywające się równocześnie **Targi Międzynarodowe w Poznaniu,** które zwiedzą niewątpliwie wszyscy byli członkowie T. K. M., a więc i ci, którzy nie mogli uczestniczyć w Zjeździe Gdyńskim.

Komitet prosi wszystkich b. członków o wzięcie udziału w tym II koleżeńskim zjeździe i nadesłanie adresów do komisji weryfikacyjnej na imię **Kazimierza Donata,** b. prezesa T. M. K. w Berlinie, Poznań, ulica Fr. Ratajczaka 36, w następstwie czego komisja roześle szczegółowy program zjazdu.

Komitet organizacyjny zjazdu:
Donat, Chmielewski, Malczewski, Głowacki, Stróżyk, Słomiński.

Zderzenie samochodu z rowerzystą w Skarszewach.

Starogard. (jw) Dnia 14. bm. przed południem autodorożka ze Starogardu, którą kierował szofer Lewandowski, na ulicy w Skarszewach zderzyła się z jadącym na rowerze Wróblewskim, zam. w Skarszewach. Rowerzysta doznał pęknięcia czaszki i ogólnych lekkich obrażeń. Szofer Lewandowski natychmiast zawiózł Wróblewskiego do lekarza dr. Tempkiego w Skarszewach, a następnie po zaopatrzeniu do szpitala miejskiego w Starogardzie. Stan Wróblewskiego jest poważny.

Z Prus Wschodnich.

Katastrofa samochodowa pod Wartemborkiem.
Trzy ofiary.

Tragiczny wypadek samochodowy zaszedł przed świętami na szosie niedaleko Wartemborka. Samochodem kupca Kaspera z Olsztyna jechali inspektor ubezpieczeniowy Lerps z Berlina oraz inżynier Barkowski z Królewca. Samochodem kierował sam właściciel, Kasper. Z niewyjaśnionej dotąd przyczyny najechał samochód w drodze **pełnym pędem na drzewo i rozbił się,** wpadając następnie do rowu. Siłą uderzenia o drzewo został wyrzucony z samochodu i ciężko pokaleczony inspektor Lerps, który doznał **pęknięcia czaszki.** Okaleczenia były tak ciężkie, że Lerps zmarł w drodze do lazaretu. **Barkowski również zmarł.** Właściciel samochodu Kasper doznał ciężkich okaleczeń i nie wiadomo, czy utrzymać go będzie można przy życiu.

Drobne wiadomości.

— **Na wody chińskie** do Tsing-Tao przybyła eskadra japońska, złożona z 70 okrętów.

— **W kopalniach rudy uranowej w Jachymowie** (Czechy) wykryto kradzież radu, której dokonywano przez 8 lat. Ukradziono ogółem 260 miligramów radu miljonowej wartości.

— **W flocie wojennej angielskiej wykryto** nowe akty sabotażu (zniszczenia) ze strony agentów obcych mocarstw.

— **Rozpoczęta została budowa kanału Odra—Dunaj,** na Morawach. Koszta budowy pokryje w połowie państwo czechosłowackie, w połowie zakłady Bata.

— **W Opolu** z dniem 15 kwietnia **zaczęło** wychodzić nowe pismo polskie: **„Słowo Śląskie"**, jako organ opozycji.

— **W przemyśle sowieckim** pracuje 2 i pół miljona kobiet.

— **Sąd najwyższy w Białogrodzie** rozstrzygnął, że majątki i szkoły, zabrane przed 12 laty Kościołowi katolickiemu przez władze administracyjne, winny być oddane zpowrotem władzom kościelnym.

— **W samolocie komunikacyjnym,** który rozbił się o skały w pobliżu stolicy Meksyku, zginął niemiecki książę Schaumburg-Lippe wraz z małżonką.

Kronika poznańska.

Na Targach Poznańskich wszystkie stoiska i miejsca zostały wykupione. Tegoroczne targi w porównaniu z ub. rokiem cieszą się większem zainteresowaniem.

Pogłoski o likwidacji pow. krotoszyńskiego ponownie są w obiegu. Źródłem tych pogłosek jest likwidacja wybitnie deficytowej Pow. Komunalnej Kasy Oszczędności oraz przeniesienie do Ostrowa powiatowego urzędu rozjemczego.

Ciężkiemu wypadku uległ w Mosinie właściciel zakładów ceramicznych Maksymiljan Perkiewicz. Upadł on mianowicie na szyny kolejowe i doznał złamania żebra oraz ogólnych kontuzyj.

Żyd chciał uszczęśliwić Poznań taniemi pomarańczami. „Obywatel" Chrzanowa, niej. Chaim Wiener sprowadzał z Gdyni do Poznania pomarańcze. Wiener nie posiadał osobnego lokalu, lecz towar sprzedawał wprost z ekspedycji towarowej. Nie uszło to uwagi władz, które sparaliżowały działalność żyda składając odpowiednie doniesienie do sądu. Sąd Okręgowy w Poznaniu za prowadzenie handlu pomarańczami bez zgłoszenia przemysłu oraz za celowe poszkodowanie skarbu państwa, skazał żyda na 200 zł grzywny i zapłacenie kosztów sądowych. Warto zanotować, że obrońcą żyda była kancelarja adwokatów dr. Heymowskiego i Galińskiego. Reprezentant tej kancelarji usiłował przekonać sąd, że żyd Wiener był „dobroczyńcą" Poznania, gdyż sprzedawał pomarańcze po zniżonej cenie.

Krew polskich arystokratek w żyłach dynastyj europejskich.

Oprócz króla angielskiego Jerzego V. królowej holenderskiej Wilhelminy i świeżo powołanego na tron króla greckiego Jerzego II-go, każdy z monarchów europejskich ma względnie blisko **wśród swych przodków choćby jedną Polkę.** U wymienionych trzech monarchów możnaby doszukać się również polskich przodków, lecz daleko, jak np. poprzez córki Kazimierza Jagiellończyka, Zofję, żonę Fryderyka margrab. Anspachskiego i Annę żonę ks. Bogusława Pomorskiego lub może nawet poprzez matkę cesarza Fryderyka III-go Cymbarkę, Piastównę Mazowiecką. Królowa Wilhelmina i król Jerzy grecki mają nadto wśród swych przodków Katarzynę I., żonę cara Piotra I-go z domu Skowrońska.

Cztery jednak polskie szlachcianki roznosły przedewszystkiem krew polską po żyłach dynastji europejskich. Są nimi: 1) **Ludwika Radziwiłłówna,** żona Karola Filipa, ks. Neuburskiego, Elektora Palatynatu, 2) **Teresa Kunegunda Sobieska,** żona Maksa Emanuela Elektora Bawarskiego, 3) **Marja Leszczyńska,** żona Ludwika XV. króla Francji i 4) **Franciszka Krasińska,** żona Karola ks. Saskiego i Kurlandzkiego, królewicza polskiego.

Ludwika Radziwiłłówna miała córkę Elżbietę Zofję, księżniczkę palatyńsko-neuburską, która była babką Maksymiljana I. Józefa, króla bawarskiego w latach 1806—1825, praojca po mieczu lub kądzieli wszystkich żyjących Wittelsbachów. Stąd polska krew elektorównej Ludwiki Radziwiłłównej płynie w żyłach ks. Ruprechta, pretendenta do tronu bawarskiego, króla bilgijskiego Leopolda III. (dwukrotnie), pretendenta do korony austrjackiej i węgierskiej Ottona Habsburga (również dwukrotnie), króla włoskiego Wiktora Emanuela III-go (przez babkę macierzystą) i jego córki królowej Joanny bułgarskiej. — Krew Ludwiki Radziwiłłówny płynie również w żyłach wszystkich trzech obecnie panujących monarchów północy: króla Gustawa V-go szwedzkiego i synów jego stryjecznej siostry: królów duńskiego Christjana X-go i norweskiego Haakona VII.; albowiem córka Maksymiljana I. bawarskiego Augusta poślubiona Eugenjuszowi de Beauharnais miała córkę Józefinę księżniczkę Leuchtenberską, żonę Oskara I., króla szwedzkiego.

Nadmienić tu należy, że cesarz Franciszek Józef i żona jego cesarzowa Elżbieta mieli bardzo blisko wśród swych przodków Ludwikę Radziwiłłównę. Krew jej posiada również syn ostatniego króla saskiego ks. Fryderyk Chrystjan, pretendent do tronu saskiego, a w myśl konstytucji 3-go maja także uprawniony do dziedziczenia korony polskiej.

Król Jan III Sobieski był krew z krwi, kość z kości szlachcicem, ale żona jego Marja Kazimiera de la Grange d'Arquien była rdzenną Francuzką. To też córka króla Jana III-go, **Teresa Kunegunda Sobieska,** elektorowa bawarska, miała w sobie połowę krwi polskiej, wnuczka zaś Jana III-go, Klementyna Sobieska, córka królewicza Jakóba i księżniczki neuburskiej, a żona Jakóba Stuarta, pretendenta do tronu angielskiego, miała już tylko ¼ krwi polskiej. Klementyna Sobieska pozostawiła dwu synów, którzy atoli potomstwa nie mieli — tak, iż przez nią krew polska do żył dynastów nie spłynęła. Natomiast córka króla Jana III-go Teresa Kunegunda Sobieska, wydana za Maksa Emanuela elektora bawarskiego, miała syna elektora Karola, który w roku 1742 koronowany był cesarzem Niemiec pod imieniem Karola VI i był jedynym cesarzem z domu Wittelsbachów. Po córce cesarza Karola VII-go Annie Amalji księżniczce bawarskiej, żonie królewicza polskiego Fryderyka Chrystjana elektora saskiego, płynie krew Jana Sobieskiego w żyłach wszystkich członków królewskiej linji domu Saskiego. Miał ją tedy Fryderyk August książę warszawski (1807—1815), ma ją również dzisiejszy pretendent do korony saskiej ks. Fryderyk Chrystjan. Przez swoją babkę macierzystą Marję Elżbietę, księżniczkę saską, posiada i król włoski Wiktor Emanuel III krew Sobieskiego. — Również pretendent do tronów habsburskich arcyksiążę Otton i pretendent do tronu bawarskiego ks. Ruprecht liczą wśród swych przodków Jana Sobieskiego.

Królowa Marja Leszczyńska, królewna polska, urodzona w 1703 r., zmarła w Wersalu w 1768 r., była córką króla Stanisława Leszczyńskiego i królowej Katarzyny z domu Opalińskiej.

Królowa Marja Leszczyńska, której życie jako królowej Francji tak smutnie płynęło w rozbawionym Wersalu, niby w złotej klatce, miała pięcioro dzieci, z których dwoje tylko pozostawiło potomstwo, a mianowicie najstarsza córka Ludwika Elżbieta, żona Filipa ks. parmańskiego i delfin Ludwik, którego trzej synowie zasiedli na tronie Francji; jako tragiczny Ludwik XVI. Ludwik XVIII i Karol X.

Krew Marji Leszczyńskiej posiadają wszyscy żyjący dziś Bourbonowie. Krew Marji Leszczyńskiej ma zatem ex-król hiszpański Alfons XIII, ex-cesarzowa austrjacka Zyta z domu ks. Bourbon de Parma, ks. małżonek Feliks Luksemburski i pretendent do korony francuskiej ks. de Guise. Po kądzieli mają krew Marji Leszczyńskiej również król włoski Wiktor Emanuel III (poprzez babkę macierzystą), król Leopold III belgijski (poprzez babkę macierzystą infantkę portugalską), wielka księżna luksemburska Charlotta (poprzez matkę infantkę portugalską), król Borys III bułgarski (poprzez matkę ks. parmeńską), król Karol II rumuński (poprzez babkę ojczystą infantkę portugalską), wreszcie nawet jego siostrzeniec, młodociany król jugosłowiański Piotr II. — Wśród przodków arcyksięcia Ottona Habsburga występuje królowa Marja Leszczyńska aż siedmiokrotnie; także ks. Ruprecht pretendent bawarski i ks. Fryderyk Chrystjan saski mają ją wśród swych przodków.

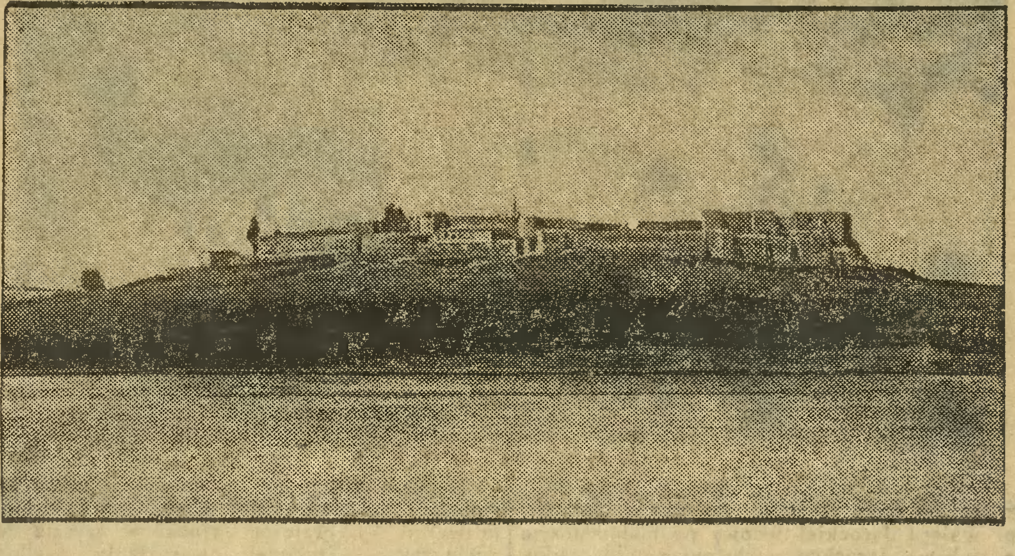
Ostatnie wreszcie i najbliższe źródło, którem krew polska sączy się w żyłach monarchów europejskich — to **Franciszka Krasińska,** starościanka przasnyska.

Była ona rdzennie polską szlachcianką. Poślubiwszy potajemnie w roku 1760 królewicza Karola, księcia kurlandzkiego, syna króla Augusta III-go, wiodła żywot smutny, niemal tragiczny, aż po długich latach dwór saski uznał ją za królewiczową. Polskość swoją czynnie zadokumentowała — współdziałając z konfederacją barską.

Królewiczowa Franciszka zmarła w Dreźnie w r. 1796 r.; pozostawiła tylko jedną córkę Marję Krystynę księżniczkę saską, żonę księcia Karola Emanuela sabaudzkiego de Carignan, matkę króla sardyńskiego Karola Alberta, od którego pochodzą wszyscy żyjący członkowie włoskiego domu królewskiego. Obecnie panujący król włoski Wiktor Emanuel III posiada aż trzykrotnie wśród zestawienia swych przodków Franciszkę Krasińską. Posiadając w swych żyłach również i krew Marji Leszczyńskiej, i Ludwiki Radziwiłłówny, i Teresy Kunegundy Sobieskiej, łączy król włoski Wiktor Emanuel największą ilość krwi polskiej z pośród wszystkich obecnie panujących dynastów. Krew króla Wiktora Emanuela płynie w żyłach jego dzieci, a więc i królowej Joanny bułgarskiej, żony króla Borysa III-go.

—::—

Dardanele na widowni.

W związku z wystąpieniem Turcji z Ligi Narodów stała się znów aktualną sprawa ufortyfikowania Dardanelów — tego klucza do morza Czarnego.

Za napad rabunkowy
na staruszków Ziętarów
sąd orzekł 8 i pół roku więzienia.

Inowrocław. W nocy z 31 października na 1 listopada ub. roku dokonano głośnego napadu rabunkowego na mieszkanie 84-letniego Stanisława Ziętary w Markowicach, powiatu mogileńskiego. Łupem sprawców padł kożuch i 1,50 złotych w gotówce.

O napadzie powiadomiono telefonicznie policję w Strzelnie. Na miejsce wydelegowano st. post. Banasiaka, który stwierdził, że sprawcy dostali się do domostwa Ziętarów za pomocą wyjęcia szyby w oknie kuchni. Z kuchni zaś do pokoju sypialnego dostali się bandyci za pomocą wyłamania drzwi łomem żelaznym. Jeden z bandytów przyłożył staruszkowi rewolwer do piersi, a drugi trzymał go za ręce. „Daj pieniądze, albo cię zastrzelę" — powiedział jeden z nich. Kiedy Ziętara żądaniu temu nie uczynił zadość, przystąpili oni do splądrowania mieszkania. Przerzucili wszystko do góry nogami, pozdejmowali nawet obrazy, spodziewając się znaleźć skrytkę w murze. Znaleźli tylko 1 złotego i 50 groszy, a z szafy z przedpokoju zabrali 1 kożuch. Ukrytych za piecem w pończosze 170 zł — bandyci nie odszukali.

Śledztwo ustaliło, że krytycznego dnia bawili w Markowicach u swojej macochy niej. Władysław Makowski wraz z swoim kolegą Kazimierzem Słomińskim, zamieszkali w Kamionce, powiatu toruńskiego. Przyparta do muru Makowska zeznała po dłuższem wahaniu, że pasierb jej oraz Słomiński wypytywali się jej o stan majątkowy Ziętarów. Policja w Grębocinie pod Toruniem dokonała aresztowania obu sprawców. Makowski przyznał się tylko do zwykłej kradzieży kożucha. Poster. Banasiaka wydelegowano do Torunia, gdzie zdołał on przy pomocy tamt. policji trafić do mieszkania niej. Elżbiety Wszelakowej, wdowy, zam. przy ulicy Lubickiej w t. zw. fosach. Wszelakowa wyparła się początkowo odbioru kożucha, aż w końcu wyznała, że kożuch ten znajduje się w pewnym sklepie żydowskim w Włocławku, gdzie oddała go do przeróbki. Kożuch odnaleziono. Słomiński wyparł się jakiegokolwiek udziału w napadzie.

Epilog tej sprawy rozegrał się w ub. środę przed sądem okręgowym. Rozprawie przewodniczył sędzia okr. Arndt, jako wotanci zasiadali s. o. dr. Kułakowski i s. g. Rolbieski, oskarżał wiceprokurator dr. Kastelik. Obrońca Słomińskiego, mec. Błoch z Bydgoszczy, nie zjawił się. Oskarżeni potwierdzili swoje zeznania, złożone przed sędzią śledczym Mniszewskim. Przewód sądowy wykazał winę wszystkich trzech oskarżonych. Makowski i Słomiński skazani zostali każdy po 4 lata więzienia i utratę praw obywatelskich i publicznych na przeciąg 5 lat. ⅓ kary darowano im na mocy amnestji. Wszelakowa skazana została na 6 miesięcy więzienia, przyczem karę darowano jej całkowicie na podstawie amnestji.

Poszkodowany Ziętara nie wystąpił na rozprawie, bowiem zmarł on w styczniu br.

Ostatnie złodziejstwo w Urzędzie Skarbowym
w Inowrocławiu — przed sądem.

Inowrocław. Na ławie oskarżonych sądu okręgowego zasiadł w ub. środę b. poborca podatkowy 30-letni Władysław Rieschke, obecnie zamieszkały w Obornikach, oskarżony o zdefraudowanie zainkasowanych 42,13 zł od Bolesława Schneidera w Parchaniu, gminy Inowrocław-Wschód, 110 zł od apt. mgr. Reszkego w Inowrocławiu i 75 zł uzyskanych z licytacji przedmiotów, należących do dłużnika Bronickiego w Inowrocławiu.

Oskarżony przyznał się z skruchą do popełnienia defraudacji, zmuszony do tego niskiemi poborami, które nawet jeszcze nie w całości zostały mu wypłacane, bowiem potrącane były raty pożyczki. Również oskarżony stwierdził, że nie otrzymał w czasie popełnienia nadużyć należących mu się kosztów przesiedlenia.

Sąd w osobach s. o. Arndta jako przewodniczącego i s. o. dr. T. Kułakowskiego i s. g. Rolbieskiego skazał Rieschego na 8 miesięcy więzienia z warunkowem zawieszeniem wykonania kary na przeciąg 3 lat i utratę praw obywatelskich i publicznych na przeciąg 4 lat, oraz jednocześnie orzekł zwrócenie Skarbowi Państwa zdefraudowanych 227,13 zł. Oskarżał wiceprokurator dr. Kastelik.

Katolicy a wybory prezydenta Hiszpanji.

Paryż. (KAP). Według doniesienia agencji Havasa, przywódca najsilniejszego stronnictwa centrowego, Katolickiej Akcji Ludowej Gil Robles wystosował do premjera list, oświadczając, że wybory delegatów, którzy wspólnie z deputowanymi mają dokonać wyboru prezydenta republiki „nie dają partjom opozycyjnym najmniejszej gwarancji, by można było wziąć w nich udział". Ponieważ zarządy gminne kierowane będą nie przez rady, pochodzące z wyboru, lecz przez komisje, których członkowie w znacznej większości należą do „Frontu Ludowego", jest rzeczą jasną, że zaproponowani kandydaci będą należeli tylko do partyj lewicowych. Byłoby absurdem iść w takich warunkach do wyborów, to też Katolicka Akcja Ludowa zajmie odpowiednie stanowisko.

Organizacja autonomistów bretońskich.

Paryż. (PAT). W ciągu ostatnich dni niewykryci złoczyńcy usiłowali podpalić gmachy prefektur w Nantes, Quimper i w Rennes. Przeważnie posługiwano się w tym celu **butelkami, wypełnionemi fosforem,** które wrzucano przez okna. Prasa wyraża przypuszczenie, że zamachy te są **dziełem organizacji autonomistów bretońskich** Gwann-Ha-du, którzy wystosowali przed kilku tygodniami do ministerstwa oświaty **list z pogróżkami, domagając się nauki języka bretońskiego w szkołach.**

12-ta Olimpjada w Tokio.

Tokio, 17. 4. (PAT). Rząd japoński powziął na wczorajszem posiedzeniu uchwałę zapewniającą poparcie starań japońskiego komitetu olimpijskiego w **sprawie zorganizowania 12-tej Olimpjady w 1940 r. na terenie Japonji i pokrycie wszelkich wydatków związanych z organizacją Olimpjady.**

Złoto na głębokości 3400 metrów.

Bardzo żywo rozwijająca się po wojnie eksploatacja złota zaczęła niepokoić „fachowców", że żyły złota są na wyczerpaniu. Ostatnie badania usunęły te obawy, gdyż w Południowej Afryce, dzięki najnowszym wynalazkom techniki, odkryto bogate żyły złota na głębokości 3400 metrów, a zatem o 800 m. głębiej od najgłębszych dotychczas wykopanych sztolni.

Kronika

Bydgoszcz, dnia 17 kwietnia 1936 roku.

KALENDARZYK.

Dziś: Aniceta pap. i męcz.
Jutro: Apolonjusza męcz.
Wschód słońca o godzinie 5.0
Zachód słońca o godzinie 19.01.

—::—

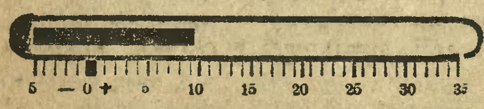
Stan pogody.

PRZELOTNE DESZCZE.

W całej Polsce trwała wczoraj po południu pogoda słoneczna i ciepła o zachmurzeniu umiarkowanem, miejscami jednak notowano drobne przelotne deszcze. Temperatura o godz. 14-tej wynosiła: 10 st. w Gdyni, 11 na Helu, 13 w Poznaniu, 15 w Zakopanem, 16 we Lwowie, 18 w Wilnie, 19 w Łodzi, 20 w Warszawie i Krakowie. — Dziś rano w Bydgoszczy ciepło, lecz pochmurnie. Przewidywany przebieg pogody: w dzielnicach południowo-wschodnich: dość pogodnie i ciepło o zachmurzeniu wzrastającem. Umiarkowane wiatry południowo-wschodnie i południowe. W dzielnicach pozostałych: zachmurzenie zmienne ze skłonnością do burz i przelotnych deszczów. Dość ciepło. Umiarkowane wiatry południowe i południowo-zachodnie.

Termometr wskazywał dziś rano:

DYŻURY NOCNE APTEK
od 14. IV. — 19. IV. 36.

1) Apteka przy Bielawach, ul. Gdańska nr. 91, telefon 1467.
2) Apteka pod Łabędziem, ul. Gdańska 5, telefon 3204.
3) Apteka Staromiejska ul. Długa 39, telefon nr. 3300.

—::—

Telefon Pogotowia Ratunkowego 2615.

—::—

— **MUZEUM MIEJSKIE** otwarte codziennie od 9—16, w niedzielę i święta od 11—14. Obecnie w Muzeum wystawa „Grupy Plastyków Bydgoskich".

—::—

—::—

Z TEATRU MIEJSKIEGO.

Reżyser Borowski w Bydgoszczy. Jutro, w sobotę odbędzie się premjera komedji Al. hr. Fredry **„ŚLUBY PANIEŃSKIE".** Wystawienie arcydzieła ojca komedji polskiej na naszej scenie budzi tem większe zainteresowanie, że ukaże się ono w opracowaniu reżyserskiem **K. Borowskiego,** jednego z czołowych reżyserów scen stołecznych. Talent i praca K. Borowskiego nie potrzebują reklamy, a owocem ich było wystawienie przez artystę w ostatnich czasach szeregu monumentalnych utworów scenicznych, jak: szekspirowskie „Wieczór Trzech Króli" i „Poskromienie złośnicy", „Zmartwychwstanie" — Rostworowskiego, „Pierwsza sztuka Fanny" Shawa, „Danton", „Cyd". „Okręt sprawiedliwości" i in. W wystawieniu tych sztuk i wielu innych zdobył laury reżysera-twórcy i jako takiego pozna go jutro i oklaskiwać będzie publiczność bydgoska. Obsadę **„ŚLUBÓW PANIEŃSKICH"** tworzą pp.: Morozowiczowa, Motyczyńska, Paszkowska, Dzwonkowski, Lochman, Serwiński i Szyndler.

„ROZKOSZNA DZIEWCZYNA" po cenach zniżonych ukaże się w nadchodzącą niedzielę, 19 bm. o godz. 16-tej.

W niedzielę wieczorem po raz drugi **„ŚLUBY PANIEŃSKIE",** komedja Al. hr. **Fredry.**

Na marginesie.

W ostatnich czasach wzrosły gwałtownie szeregi skruszonych (po niewczasie) radykałów i wolnomyślicieli, których cała działalność streszcza się w dwu fazach: naprzód pomagali gorliwie w krzewieniu propagandy rewolucyjnej a potem załamywali ręce, patrząc na dokonane przez nią spustoszenia i zbrodnie.

Prototypem tych socjal-rewolucjonistów, z których pokpiwają skrajni przewrotowcy, pozostanie chyba nazawsze rosyjski entuzjasta rewolucji, Kiereńskij, przeżuwający obecnie na wygnaniu gorzki chleb spóźnionych żalów. Rewolucja hiszpańska powiększyła grono „kiereńczyków" o sporą garść Unamunów, Zamorrów i t. d. Ta serja jeszcze nie jest skończona: Bela Kun postara się o jej przedłużenie.

Z drugiej półkuli przybywa teraz „Kiereńczyk" dużego kalibru: b. prezydent Meksyku, krwawy Calles we własnej osobie, ten sam, który, za podszeptem towarzyszki Kołłątajowej, oficjalnej przedstawicielki Sowietów, pastwił się nad Kościołem katolickim, niecomal wznawiając okrucieństwa Nerona. Dziś aresztowany i deportowany „b. przywódca rewolucji" skarży się, jak donoszą depesze, że jego następca, prezydent Cardenas „toruje drogę komunizmowi w Meksyku". A cóż innego robił sam Calles? Cóż innego robili „b. przywódcy rewolucji" w innych krajach: Kiereńskij w Rosji, Unamuno, Zamorra w Hiszpanji, hr. Karolyi na Węgrzech? Cóż innego czynią obecnie we Francji przywódcy „wspólnego frontu" lewicy? Bardzo możliwe, że ich również ujrzymy wkrótce zrozpaczonych i bijących się w piersi obok Callesa i Zamorry...

Ostatnia droga śp. Walerii Jarockiej.

Polska i w przewadze swej katolicka Bydgoszcz, opłakuje rzewnie zgon zacnej matrony, śp. Walerji Jarockiej, wdowy po budowniczym śp. Juljanie Jarockim, zasłużonym społeczniku.

Śp. Walerja była przykładną matką. Wzorowo wychowała swoje dzieci. Syn jeden jest księdzem-profesorem w diecezji łódzkiej, starsza z córek wyszła zamąż za p. budowniczego Wykrzykowskiego, który prowadzi przedsiębiorstwo budowlane po śp. Juljanie Jarockim, druga, młodsza, jest małżonką p. notarjusza Frąckowiaka w Jarocinie.

Nie było bractwa parafjalnego, nie było stowarzyszenia dobroczynnego, w któremby Zmarła nie pracowała. Wspierała ubogich — bez rozgłosu. To też pogrzeb Wielkiej Jałmużniczki i przykładnej katoliczki dnia 14 kwietnia rb. zamienił się w potężną manifestację.

Kondukt żałobny z kościoła św. Trójcy na cmentarz starofarny przy ulicy Grunwaldzkiej prowadził ks. profesor Jarocki w asyście 24 duchownych. Trumnie towarzyszyły wielkie rzesze wiernych i wszystkie organizacje parafjalne z swojemi sztandarami.

Fotografja nasza przedstawia fragment wyprowadzenia zwłok na miejsce doczesnego spoczynku.

Nad otwartą mogiłą na cmentarzu w ciepłych słowach przemówił ks. proboszcz Skonieczny, sławiąc zalety charakteru Zmarłej, a jej świetlaną postać stawiając za wzór godny naśladowania.

Z tysięcy piersi popłynęła modlitwa za spokój duszy śp. Walerji i pieśń „Witaj, Królowo".

Wieczny odpoczynek racz Jej dać, Panie, a światłość wiekuista niechaj Jej świeci!

Samochód nie może uchodzić za przedmiot zbytku.

Ważny okólnik ministerstwa skarbu.

Ministerstwo Skarbu rozesłało do władz skarbowych okólnik, dotyczący ustosunkowania się władz skarbowych do osób, nabywających i utrzymujących samochody.

Fakt nabycia i utrzymywania przez płatnika samochodu nie daje jeszcze podstawy do twierdzenia o osiągnięciu przez płatnika dużych dochodów i nie może z reguły stanowić podstawy do określania dochodów płatnika w kwotach wyższych niż jak wynika z posiadanych przez władzę skarbową materjałów o dochodach ze źródeł dochodowych płatnika.

Ponadto okólnik stwierdza, że dla wielu osób samochód wcale nie stanowi przedmiotu zbytku, lecz jest niezbędnym środkiem lokomocji.

Dotyczy to w szczególności kupców, przemysłowców, lekarzy, adwokatów i t. p., którzy przy pracy muszą korzystać z szybkiej komunikacji, oraz odnosi się to też do rolników, dla których wobec konieczności utrzymywania kontaktu z miastami, gdzie koncentrują się urzędy, banki, przedsiębiorstwa handlowe i t. p., samochód jest nieraz rzeczą niezbędnie potrzebną.

U wyżej wymienionych kategoryj osób koszty utrzymania samochodu muszą być potrącane narówni z innemi kosztami osiągnięcia dochodów, przyczem bez znaczenia powinna być okoliczność, że samochód używany jest częściowo również dla celów osobistych płatnika.

Na zakończenie okólnik postanawia, że w przedsiębiorstwach prowadzących prawidłowe księgi handlowe, koszty nabycia samochodu mogą być z reguły odpisywane w ciągu jednego roku, jako koszty nabycia przedmiotów, których zwykły okres zużycia nie przekracza 5 lat.

Posiedzenie Rady Miejskiej

w czwartek, dnia 23 kwietnia br. o godzinie 18.30 w ratuszu zajmować się będzie następującemi sprawami:

1. **Ustalenie urzędu dwóch wiceprezydentów miasta Bydgoszczy.**
2. Przekazanie 5.000 zł z Miejskiego Funduszu Bezrobocia na zatrudnienie bezrobotnych pracowników umysłowych.
3. Zaciągnięcie w Polskim Banku Komunalnym w Warszawie z komunalnego funduszu pożyczkowo-zapomogowego **pożyczki krótkoterminowej w wysokości 100.000 zł na wykończenie budowy szpitala.** Oprocentowanie pożyczki wynosić ma 4% w stosunku rocznym i prowizja ¾% rocznie, przyczem przewidziana jest konwersja po upływie trzech lat.
4. Zawieszeniem rozpatrzenia wniosku budowlanego p. Jana Ejankowskiego przy ul. Żnińskiej na okres dwóch lat, gdyż zamierzona budowa sprzeciwia się zamierzeniom regulacyjnym miasta i szczegółowemu planu zabudowania.
5. Ogólne.

—::—

Z Muzeum Miejskiego.

Wystawa „Grupy plastyków bydgoskich" zostanie niebawem zamknięta. Wywołała ona żywe zainteresowanie we wszystkich sferach naszego społeczeństwa. W niedzielę, dnia 19-go kwietnia nastąpi oficjalne zamknięcie wystawy, poczem kierownictwo muzeum zabierze się do przygotowań w związku z następną wystawą „Plastyki poznańskiej", której otwarcie nastąpi w dniu 3 maja br.

—::—

— **Senator dr. Zygmunt Głowacki,** wicestarosta krajowy z Poznania, przybędzie w tę sobotę do Bydgoszczy i uczestniczyć będzie w zgromadzeniu Pomorskiego Związku Emerytów (o godz. 16 w sali Strzelnicy).

— **Nie słowem, lecz czynem** urośnie dobro polskie. Popieraj Związek Polski! Adres: Poznań, ulica Pocztowa 27.

— **Chcesz przysporzyć chleba i pracy swoim?** Chcesz przyczynić się do powstania polskich warsztatów pracy? Popieraj Związek Polski — Poznań, ul. Pocztowa 27.

Na „bydgoskich Nalewkach" jest więcej firm chrześcijańskich.

W naszym świątecznym reportażu p. t. „Nalewki bydgoskie", który wywołał znaczne zainteresowanie, przytoczyliśmy, że na ul. Długiej i pobocznych uliczkach znajduje się **cały szereg firm chrześcijańskich, które mimo naporu żydostwa dzielnie bronią bastjonu handlu polskiego w tej dzielnicy.** Dla przykładu przytoczyliśmy kilka takich firm. Czujemy się w obowiązku dodać, że **do najstarszych firm na ulicy Długiej należą znane i renomowane przedsiębiorstwa: p. Henryka Kaszubowskiego, skład biżuterji, zegarków, platerów i t. p. oraz p. B. Kiedrowskiego — drogerja.** Firmy te włączamy do specjalnie przez nas polecanych przedsiębiorstw handlowych, które dla handlu polskiego w Bydgoszczy stanowiły i stanowią niezmiernie ważne i zasłużone ośrodki, opierające się twardo naporowi wschodnich elementów.

Z cyklu **„Skrawki"**

Jeszcze o „wstydliwych Polakach".

W świątecznym numerze zamieściliśmy „Skrawki", przeznaczone dla tych, którzy wstydzą się swej mowy polskiej i z Niemcami rozmawiają w ich języku bez koniecznej potrzeby. Wytykając ten zbytek uprzejmości wobec Niemców, byliśmy pewni, że uwagi nasze nie pozostaną bez echa. Tak się też stało.

Posypały się listy, przytaczające jaskrawe częstokroć wypadki „uprzejmości" Polaków. Niemcy w przeciwstawieniu do niektórych obywateli polskich popisują się swą mową przy każdej okazji i robią to nawet w sposób wręcz buńczuczny. Znając język polski, rozmyślnie się nim nie posługują. Typowa tolerancyjność Polaków, ich słowiańska ustępliwość przyczynia się właśnie do tego, że Niemcy nie wysilają się na używanie języka polskiego.

Nie mamy pretensji do tych Niemców, którzy z powodu starości i t. p. nie nauczyli się po polsku — trudno od nich naraz wymagać, by byli biegłymi polonistami. Ale już młodzież niemiecka — ta powinna mówić po polsku. Jeden z czytelników pisze, że był świadkiem w tramwaju rozmowy dwóch uczniów niemieckich, którzy posługując się mową niemiecką, wydrwiwali różne słowa polskie. Do konduktora oczywiście przemówili również po niemiecku, a i konduktor odpowiedział im w tym języku. Przykład bardzo wymowny.

Używając w rozmowie z Niemcami języka polskiego, nauczymy ich szacunku do naszej mowy.

Jeden z czytelników przytacza wypadek, że w sądzie był świadkiem ostentacyjnej rozmowy jakiegoś pana w todze (prawdopodobnie adwokata) z jakimś Niemcem w języku niemieckim. Pisze, że używanie mowy niemieckiej w gmachu sądu polskiego, bardzo go raziło, jak i wszystkich obecnych...

Tak, tak... A więc wielu naszych czytelników godzi się z naszemi poglądami co do nadużywania w życiu potocznem obcej mowy. Oby się znalazło jeszcze więcej takich, którzy te poglądy zechcą wprowadzić w czyn.

Przy tej sposobności zwrócono nam uwagę na napis, który widnieje przy wejściu do hali targowej (ul. Podwale). Napis ten brzmi: „Zabrania się wprowadzania z sobą dzieci, psów etc. i **wózek** dziecinnych".

Ktoś tu mocno przeholował. Powinno być oczywiście — **wózków** i to — **dziecięcych.**

Kolec.

OSTATNIE WIADOMOŚCI

Pan Prezydent Rzeczypospolitej wrócił do Warszawy.

Warszawa, 17. 4. (tel. wł.). Wczoraj powrócił do Warszawy ze Spały Pan Prezydent, gdzie spędził okres świąteczny. Pan Prezydent zaszczyci swą obecnością odsłonięcie pomnika Kilińskiego, poczem znowu odjedzie na pewien czas do Spały.

Wraz z Panem Prezydentem powrócił **wicepremjer Kwiatkowski,** który był gościem podczas świąt w Spale.

*

W kołach poinformowanych słychać, iż spowodowana okresem świątecznym cisza polityczna w Polsce przeciągnie się aż do powrotu premjera Kościałkowskiego z wizyty węgierskiej.

W ostatnim tygodniu kwietnia oczekiwane są z inicjatywy pana premjera narady i konferencje polityczne, poświęcone rozpatrzeniu sytuacji wewnętrznej w państwie.

Jak się zdaje, jednym z celów projektowanych narad będzie konsolidacja obozu prorządowego. Nie ulega wątpliwości, że obóz prorządowy będzie chciał okazać swoją zwartość i solidarność w dniu uroczystości wileńskich w dniu 12 maja. Po tym dniu, jako pierwszej rocznicy zgonu Marszałka nastąpi znaczne ożywienie życia politycznego. Nie są również wykluczone różne niespodzianki, któreby miały nastąpić przed sesją nadzwyczajną Sejmu, **spodziewaną pod koniec maja.** (r).

Budowa nowych linij kolejowych.

Warszawa, 17. 4. (tel. wł.). W roku bieżącym doprowadzone będą do końca roboty przy budowie linji kolejowej Sierpc—Toruń. Otwarcie ruchu na tej linji nastąpi w jesieni.

Na budującej się linji Sierpc—Brodnica będą wykonywane w dalszym ciągu roboty przy budowie torowiska, mostów i przepustów. Na linji tej pracują drużyny junaków. Otwarcie linji przewidywane jest w połowie 1937 r. Ponadto prowadzone będą roboty na stacji Gdynia, związane z ciągle postępującym rozwojem portu. (r).

Stosunki handlowe polsko-węgierskie.

Warszawa, 17. 4. (tel. wł.). W Budapeszcie został opracowany układ celny kontyngentowy pomiędzy Polską i Węgrami. Podpisanie układu kontyngentowego nastąpi podczas wizyty premjera Kościałkowskiego w Budapeszcie.

Jak wiadomo, premjer Kościałkowski wyjeżdża do Budapesztu w bieżącą niedzielę. Zaznaczyć należy, że saldo dodatnie wzajemnych obrotów wyniosło w ub. roku 411 tys. zł na korzyść Polski. (r).

Zwiększona komunikacja morska

między Niemcami a Prusami Wschodniemi.

Warszawa, 17. 4. (tel. wł.). W Królewcu podjęto propagandę za korzystaniem z komunikacji morskiej i omijaniem drogi lądowej przez Polskę. Na sezon wiosenny i letni planowane jest organizowanie tanich podróży morskich statkami między Prusami a Rzeszą. Odezwy i plakaty propagandowe podkreślają, iż komunikacja morska jest tańsza od lądowej i że przy podróży morzem pieniądze zostają całkowicie wydane w niemieckiej ojczyźnie.

Zarządzenia te dowodzą, iż Niemcy nie zamierzają również w okresie letnim powiększać ilości pociągów tranzytowych przez Pomorze. (r).

Aresztowanie komunistów w Łodzi.

Warszawa, 17. 4. (tel. wł.). Podczas rewizji w mieszkaniu niej. Krupeckiego w Łodzi znaleziono większą ilość propagandowej bibuły komunistycznej. Ustalono również, że głównymi odbiorcami tej nielegalnej literatury wywrotowej są: Kraciński, Piestrzyński i Lewandowska. Wszyscy troje zostali aresztowani i wraz z Krupeckim przekazani sędziemu śledczemu. (r).

Ujęcie szajki przemytników.

Skarb Państwa poszkodowany o 100.000 zł.

Katowice, 17. 4. (PAT). Śląska straż graniczna wpadła na trop szajki przemytniczej, szmuglującej z Niemiec do Polski sacharynę. W wyniku przeprowadzonych dochodzeń zatrzymano na szosie Bytom—Katowice samochód osobowy, wewnątrz którego znaleziono skrytki z przemycaną sacharyną w ilości kilkudziesięciu kilogramów. W związku z tem zatrzymano i pociągnięto do odpowiedzialności 5 osób. Udowodniono im pozatem przemycanie w ostatnich czasach 150 kg. sacharyny, ok. 100 kg. skórek futrzanych i kilkudziesięciu kilogramów biżuterji. Straty Skarbu Państwa z tytułu nieopłaconego cła wynoszą około 100.000 zł.

2 bataljony Reichswehry przejeżdżały przez Polskę.

Tczew. Onegdaj przez Tczew przejechały z Prus Wschodnich do Rzeszy dwa pociągi tranzytowe, które przewiozły dwa bataljony Reichswehry.

Niebawem nowa powieść!

Gdy wrócił...

Arno Aleksandra.

Aresztowania wśród mniejszości niemieckiej.

Rybnik. W związku z wczorajszą wiadomością o prowokacyjnem wystąpieniu mniejszości niemieckiej w kościele w Bierdułtowach, dowiadujemy się, że jeden z inicjatorów zajścia Hans Georg Lopatta, syn budowniczego na kopalni Emma, uciekł do Niemiec. W Bierdułtowach przeprowadzono szereg aresztowań, m. in. uwięzieni zostali Ferdynand Knapik oraz Adamczyk.

W Łodzi, Krakowie, Przemyślu i Łucku strajki.

Łódź. Wczoraj w niektórych fabrykach w Zduńskiej Woli zaproponowano robotnikom redukcję płac o 20—30 proc. w stosunku do obowiązujących stawek. W odpowiedzi na to, robotnicy rozpoczęli strajk.

Kraków. Wczoraj o godz. 1-ej po południu w Inspektoracie Pracy rozpoczęła się konferencja głównego Inspektora Pracy Klotta z przedstawicielami Związków Zawodowych w sprawie ogólnej sytuacji strajkowej w okręgu krakowskim.

Przemyśl. W dniu wczorajszym wybuchł strajk okupacyjny przy budowie nowej hali fabrycznej. Zastrajkowali robotnicy murarscy i pomocnicy, którym chciano obniżyć płace o 25 proc.

Łuck. Wczoraj kilkudziesięciu robotników, zatrudnionych na terenie leśnym czortkowskim ogłosiło strajk, żądając wypłacenia im zaległej należności za pracę. Przebieg strajku jest spokojny.

Stan wody na Wiśle w dniu 17 kwietnia 1936 r.: Zawichost 1,48; Warszawa 1,25; Toruń 1,43; Fordon 1,42; Chełmno 1,32; Grudziądz 1,49; Korzeniewo 1,66; Piekło 2,02; Tczew 1,04; Einlage 2,36; Schievenhorst 2,46.

Trzy zatargi w Genewie i stanowisko Francji.

Paryż, 17. 4. (PAT.) Według opinji kół politycznych obecnie Genewa stoi właściwie w obliczu trzech zatargów: 1) włosko-abisyńskiego, dominującego w tej chwili nad innemi zagadnieniami, 2) włosko-brytyjskiego, który jest konsekwencją pierwszego, 3) **brytyjsko-francuskiego,** który w tej chwili dla opinji francuskiej **nabiera charakteru zasadniczego.**

W Paryżu nie bardzo wierzą w powodzenie wysiłków komitetu 13-tu. Sądzą bowiem, że Mussolini zechce wykorzystać do końca pomyślną konjunkturę militarną i doprowadzić do zajęcia Addis Abeby.

Na tle sprawy rozszerzenia sankcyj przeciw Włochom, rozgrywka francusko-brytyjska może znaleźć swój jaskrawy wyraz. Ponieważ rząd brytyjski zaangażował się wobec opinji swego kraju jako rzecznik polityki stosowania sankcyj, to też paryskie koła polityczne żywią poważne obawy, by min. Eden nie chciał przed swą opinją zrzucić odpowiedzialności za ewentualne fiasko sankcyj na Francję. Jednocześnie Anglja mogłaby ten moment wykorzystać w przyszłych rokowaniach lokarneńskich, stając na stanowisku: **„ponieważ Francja uniemożliwiła sankcje przeciw Włochom, więc nie ma prawa domagać się surowych kroków wobec Niemiec".**

To też na marginesie obrad genewskich prasa francuska rzuca hasło: **„Francja nie może pozwolić na obarczanie jej odpowiedzialnością za fiasko procedury genewskiej wobec Włoch".**

Dzienniki domagają się, by Anglja wypowiedziała się wyraźnie w Genewie, czy decyduje się na stanowcze stosowanie metody sankcyj w razie wypadku złamania umowy lokarneńskiej, a wówczas dopiero Francja zajmie stanowisko.

Kronika radjowa.

RADJOWY PROGRAM DLA WSI od 19 do 25 kwietnia 1936 r.

W niedzielę 19 kwietnia o godz. 9,03 „Gazetka rolnicza". O godz. 15,00 „Przegląd rynków produktów rolnych".

W tygodniu bieżącym w programie audycyj rozgłośni warszawskiej wygłoszone zostaną następujące pogadanki dla rolników:

W poniedziałek o godz. 12,15 pogadanka p. t. „O pokazach i spędach owiec".

We wtorek 21 kwietnia o godzinie 18,50 „Skrzynka rolnicza".

W sobotę 25 kwietnia o godz. 12,15 pogadanka w związku z organizowanym „Dniem lasu".

PROGRAMY RADJOWE

Co usłyszymy dziś z Warszawy w godzinach popoł.

ku pracy. 15,30: „Pół godziny z Wiednia". 16,00: Pogadanka dla chorych. 16,15: Koncert orkiestry T. Seredyńskiego. 16,45: „Szoppracz, mój syn i ja" - opowiadanie dla dzieci. 17,00: „Lasy polskie" — odczyt. 17,15: Minuta poezji. 17,20: Recital fortepianowy. Wyk. Paul Suberts. 17,50: Poradnik sportowy. 18,00: Muzyka lekka. 18,30: Pogadanka aktualna. 18 50: Pogad. społ. 19,25: Skrzynka rolnicza. 19,35: Wiadomości sportowe. 19,45: Komunikat śniegowy z Krakowa. 19,50: Biuro studjów rozmawia ze słuchaczami P. R. 20,00: „Zaporożec za Dunajem", ukraińska opera komicz. 21,15: Dziennik wieczorny. 21,25: Obrazki z Polski współczesnej. 21,30: Koncert pośw. twórczości Emila Młynarskiego. 22,30: Skrzynka techniczna. 22,50: Muzyka taneczna z kawiarni „Café-Club".

W sobotę, dnia 18 kwietnia.

OGÓLNY.

6,30: Audycja poranna. 12,03: Dziennik południowy. 12,15: Przegląd prasy rolniczej. 12,25: Muzyka. 13,10: Chwilka gospodarstwa domowego. 14,30: Trio salonowe Polskiego Radja. 15,00: „Wielkanocne wspomnienia sybirskiego zesłańca". 15,15: Nasz handel morski. 15,20: Przegląd giełdowy. 15,30: Muzyka balet. 16,00: Lekcja języka francuskiego. 16,15: „Trzy małe świnki" - radjofilm dla dzieci. 16,45: Cała Polska śpiewa. 17,00: „Kiliński" - odczyt. 17,15: Nowości z płyt. 17,45: Świat naszych roślin: „Krokus" — pogadanka. 17,50: Mówimy o prowincji: „Inicjatywa regjonalna", pogadanka. 18,00: Koncert solistów. 19,35: Wiadomości sportowe. 19,45: Przemówienie naczelnego dyrektora R. Starzyńskiego z okazji 10-lecia Polskiego Radja. 19,50: Pogadanka dr. Marjana Stępowskiego. 20,00: „Mozajka muzyczna". 20,45: Dziennik wieczorny. 20,55: Obrazki z Polski współczesnej. 21,00: Audycja dla Polaków zagranicą — „Polacy z zagranicy na cenzurowanem". 21,30: Wydział muzyczny P. R. zaprasza wszystkich radjosłuchaczów na bankiet z okazji 10-lecia Polskiego Radja. 23,05: Muzyka taneczna.

LOKALNY.

TORUŃ. 6,50: Muzyka z płyt (z Warszawy). 7,30: Zapowiedź programu na dz. bież. 7,35: Parę informacyj. 7,40: Muzyka z płyt (z Warszawy). 12,15: Orkiestry i soliści (płyty). 13,15: Muzyka lekka (płyty). 15,20: Przegląd giełdowy i komunikat żeglarski. 15,30: Z utworów St. Moniuszki (płyty). 17,15: Nowości z płyt z Warszawy. 18,40: Toruńska gwardja narodowa - pog. regj. 18,50: Życie kulturalno-artystyczne i nauk. na Pomorzu. 18,55: Muzyka francuska (płyty). 19,10: Zapowiedź programu na dzień następny. 19,20: Koncert reklamowy. 19,35: Wiadomości sportowe z Pomorza. 23,05: Tańce i piosenki (płyty).

ZAGRANICA.

19,00: Moskwa (Kom.). Recital śpiewaczy Barsowej. **20,00: Kopenhaga.** Wesoły wieczór. **Bukareszt.** Muzyka taneczna. **21,00: Budapeszt.** Fragmenty z baletów węgierskich. **22,00: Stockholm.** Muzyka tan. **23,00: Koenigswusterhausen.** „Prosimy do tańca". **Monachjum.** Muzyka taneczna. **Kopenhaga.** Muzyka taneczna. **24,00: Frankfurt.** Koncert nocny. **Berlin.** „Tańczymy".

W niedzielę, dnia 19 kwietnia.

OGÓLNY.

8,30: Audycja poranna. 9,30: Transmisja nabożeństwa. 11,00: „Na polskim transatlantyku", feljeton J. Podoskiego. 11,15: Transmisja odsłonięcia pomnika Jana Kilińskiego. 12,03: Poranek muzyczny z sali teatru Roman. W przerwie: „O groch przy drodze" Dygasińskiego - recytuje Tadeusz Bocheński. 14,15: Dalszy ciąg transmisji z odsłonięcia pomnika J. Kilińskiego. 14,45: Chwilka pytań. 15,00: Przegląd rynków produktów rolnych. 15,15: Muzyka. 15,30: „Świeczka zgasła" - komedja w Teatrze Wyobraźni. 16,00: Bieg naprzełaj o nagrodę 10-lecia P. R. 16,45: Wielki koncert życzeń. 18,45: „Pan Kotek był chory" — słuchowisko z warjacjami ze wszystkich rozgłośni P. R. 20,00: Pierwszy koncert skrzypcowy Szymanowskiego. 20,30: Co czytać. 20,45: Wyjątki z pism Józefa Piłsudskiego. 20,50: Dziennik wieczorny. 20,59: Co myślą o radjo. 21,00: Na wesołej lwowskiej fali. 21,35: **Koncert reprezentacyjny z Torunia. 22,00:** Wiadomości sportowe ze wszystkich rozgłośni.

LOKALNY.

TORUŃ. 15,00: Przegląd rynków produktów rolnych (z Warszawy). 16,00: „Bieg naprzełaj o nagrodę 10-lecia Polskiego Radja" — audycja zbiorowa ze wszystkich rozgłośni P. R. 18,45: Słuchowisko z warjacjami na temat: „Pan Kotek był chory" — audycja zbiorowa ze wszystkich rozgłośni P. R. 19,40: Koncert reklamowy. 19,55: Program na jutro. 21,35: Koncert reprez. Rozgłośni Pomorskiej w Toruniu. Pieśni o morzu w wyk. chóru męskiego „Echo" z Bydgoszczy pod dyr. Alfonsa Röslera.

Tragedja kobiety porzuconej przez męża.

W bezgranicznej rozpaczy kwasem solnym wypaliła oko Bydgoszczance.

Wielki dramat przeżywała **mężatka Anna Owsianko,** zamieszkała we Wilnie. Mąż jej bez skrupułów porzucił ją i troje dzieci, pozostawiając ich bez środków do życia. Dowiedziawszy się, że mąż jej przebywa w Bydgoszczy, mężatka przyjechała za ostatnie pieniądze z dalekiego Wilna, ażeby z mężem rozmówić się w cztery oczy. W urzędzie meldunkowym wskazano jej adres męża, który jako sublokator **mieszkał u krawcowej Marji Kolankiewiczównej przy ulicy św. Trójcy 12.** Zrozpaczona żona kilkakrotnie udała się do mieszkania wspomnianej krawcowej celem zobaczenia się z mężem, lecz stale otrzymywała odpowiedź, że Owsianki niema w domu. Przez dłuższy czas zrozpaczona mężatka tułała się zgłodzona po mieście.

Owsianko, będąc przekonana, że Kolankiewiczówna nie chce jej dopuścić do męża, postanowiła się zemścić. Gdy pewnego wieczoru Kolankiewiczówna powróciła do domu, otwierając drzwi do mieszkania, ukryta w kącie Owsianko przystąpiła do niej i błyskawicznym ruchem wyjęła butelkę, w której znajdował się kwas solny. Zawartość butelki wylała następnie na twarz Kolankiewiczównej, która wskutek tego **straciła lewe oko.**

W ub. środę Owsianko odpowiadała przed sądem za ciężkie uszkodzenie ciała. Tłumaczyła się, że czynu dopuściła się z rozpaczy. Mąż jej, mając posadę na wystawie ruchomej, zaniedbywał ją i dzieci, a pieniądze wydawał na kochanki. Oskarżona początkowo sama zamierzała się otruć kwasem solnym, który przywiozła z Wilna.

Sąd zastosował dalekoidące okoliczności łagodzące i skazał Annę Owsianko na karę **jednego roku więzienia.** Kara ta na podstawie amnestji została złagodzona o połowę, a reszta kary zawieszona została na przeciąg trzech lat. Przewodniczący p. wiceprezes Wojtyncwski w uzasadnieniu wyroku podkreślił, że oskarżona działała w rozdrażnieniu i uniesiona gniewem, że uniemożliwiono jej widzenie się z mężem, dokonała strasznego czynu.

Tabela loterji

2-gi dzień ciągnienia 3-ej klasy 35-ej Loterji Państw.

I i II ciągnienie

Główne wygrane

Zł. 20.000 Nr. 94526

Zł. 10.000 N-ry 326 122621 186117 194147

Zł. 5.000 Nr. 116093 165011 174308

Zł. 2.000 Nr. 5552 225283 44723 58924 137421 149339 190959

Zł. 1000 13779 21292 53092 15554 107087 109712 127322 171415 142306

Zł. 500 Nr. 15661 29733 47331 40670 68799 48492 77471 81556 91432 119228 173857 190789

Zł. 400 Nr. 7346 44072 49512 56209 68328 77471 87330 88005 99653 102358 105878 110903 142484 156644 184028 192757

Zł. 300 Nr. 6965 11756 38578 51718 75338 75469 82117 96294 100827 105854 115093 117334 137114 137486 148942 152736 152679 155637 166476 173632 177912 181893

Zł. 250 Nr. 11017 11073 11260 16063 23991 37775 52121 52692 55567 59529 55963 59574 62385 62998 72053 76846 75643 75797 86704 87828 89421 98376 111021 115077 118356 121280 121529 27368 27851 128718 135917 142792 142716 145103 146045 151710 167049 167918 168530 177396 173382 190532 191330.

Wygrane po 200 zł.

393 526 798 1001 53 1137 69 471 795 965 2367 865 3394 486 541 647 742 876 4141 222 773 813 93 975 5587 668 94 722 906 6237 383 490 713 859 7120 493 817 21 906 8541 733 851 9156 213 431 806 12 22 11128 12390 443 546 811 13206 526 14065 547 15426 944 16014 140 602 761 17613 49 701 820 46 18116 83 19085 251 583 665 89 20005 84 108 378 539 21448 507 869 22042 408 903 11 23369 24456 534 666 938 48 78 25024 208 26046 235 71 407 620 966 28160 205 575 813 29052 368 406 643 754 814 925.

30159 334 96 477 673 737 878 85 935 31241 611 19 56 32024 93 140 262 615 738 33040 585 816 34923 35157 63 36263 459 503 691 936 37223 80 371 524 30 66 38201 434 65 620 41359 87 906 42419 532 633 760 834 46 43403 44716 74 809 65 98 934 45949 46093 928 91 49257 517 823 963.

50344 523 927 51068 76 104 12 52148 222 341 569 666 962 53486 642 80 845 49 61 54485 530 55250 56355 535 714 49 848 57049 107 243 855 957 8248 599 59121 753 89 61054 62209 334 531 791 63411 64061 768 890 66569 950 63 67441 704 815 68 024 285 608 60 761 895 981 95 69229 97 364 478 70263 387 707 925 71135 733 924 72924 73146 74866 958 75413 641 74 76488 701 995 77478 88 587 671 78237 362 99 795 79014 155 776 864 83 981.

80134 258 784 82057 103 295 83703 40 950 84100 242 372 479 85196 535 740 86274 87000 60 117 252 566 88114 92 439 583 89054 222 90099 259 94 656 834 93 911809 440 542 743 45 863 92324 419 653 93058 172 721 97 94844 973 95190 901 994 96104 489 97107 74 520 812 98573 99 152 327 69 540 863 65.

100043 66 101062 826 74 965 102580 964 103033 155 441 662 723 28 824 104037 369 726 41 95 880 105028 45 61 262 88 444 106026 58 188 275 649 107048 295 400 544 727 800 1080185 455 82 668 110010 13 225 57 602 11283 465 994 112150 97 899 113226 438 63 550 661 114042 227 597 776 115105 323 494 542 87 116355 118711 998 119018 460 860 931 20553 800 21114 239 348 76 567 948 22532 99 891 123095 515 18 714 124215 309 434 39 696 994 97 125352 516 80 761 126095 399 716 817 127064 331 665 790 129030 296 567

130474 522 461 701 131059 243 355 607 799 889 989 132027 90 348 76 133104 553 709 834 134043 281 368 421 35 584 135054 305 497 607 857 136079 879 137100 232 138522 805 91 957 138188 374 552 140288 141512 606 42 757 923 142394 143518 625 144055 67 477 283 145042 85 196 226 475 595 751 982 146114 61 445 560 147616 948 148036 505 897 149538 692 722 76 150027 35 330 92 523 611 64 962 151696 67 832.

153001 30 233 700 951 61 154023 53 164 730 64 65 827 71 79 155034 42 106 34 217 156379 417 787 157418 510 673 994 158244 159231 56 352 160484 161066 310 937 62191 777 163300 164264 357 982 165 840 166104 618 90 919 167049 79 841 926 168002 460 616 36 169317 820 17329 411 171078 775 172181 256 325 573 868 990 173363 38 174055 119 665 175094 987 176064 177 333 15 512 177076 83 129 663 726 862 981 178093 251 747 179128 421 755 906.

180112 43 43 547 751 847 181 11 182289 452 662 953 183096 913 184215 454 70 526 76 620 185093 554 764 827 186250 307 310 417 533 718 855 187069 619 713 189 882 904.

190681 191296 444 499 625 661 961 192219 586 676 879 193829 961 14235 34 875.

Wygrane po 50 zł.

99 525 915 1025 184 240 682 952 76 2271 791 813 3579 852 4935 5228 692 748 864 945 79 6056 259 90 388 580 660 798 7166 249 648 830 912 8394 624 755 800 9600 999 10070 357 583 11127 626 925 73 76 12631 13122 47 288 328 796 14084 15008 122 994 17399 723 28 809 18046 686 20225 46 478 749 817 46 50 21658 22295 356 462 500 95 638 878 83 23012 109 500 24245 582 888 25712 26335 430 953 27163 304 38 801 28018 167 588 29864.

30091 133 381 464 81 716 31861 32103 640 893 33457 628 34227 576 944 35496 521 634 36416 62 769 37327 772 807 22 98 39194 422 91 40287 512 41023 152 499 502 42195 406 43182 911 44079 472 959 45017 23 931 46741 47276 698 907 48 18 24 48862 963 49512 51 72 78 752.

50320 959 52108 205 53013 409 834 54344 798 909 55456 754 819 32 63 56365 571 57664 706 58165 724 849 59179 229 354 563 896 60504 24 633 746 83 61043 857 2458 63392 854 64072 819 65028 444 627 69738 76 71174 413 68216 400 36 603 69579 716 77004 133 356 57 500 71781 969 72647 74184 209 504 14 662 75069 404 76242 645 77157 212 28 47 318 411 43 834 78289 609 79104 469 566 80131 30 92 974 82732 40 83143 260 310 31 84243 842 62 76 962 85153 28 62 669 745 64 86110 206 776 886 99 87057 71 94 855 88827 89010 114 90132 287 395 489 91028 353 433 745 92020 59 568 656 75 93335 585 94201 803 60 95284 758 80 905 96603 58 795 884 85 97035 634 98423 677 99113 704.

100276 500 726 101801 102069 599 852 103008 60 489 966 104267 536 991 105164 437 75 713 833 88 996 106240 440 696 747 884 107054 369 986 108109 470 109437 500 835 994 110109 411 46 552 111626 112029 205 517 643 862 113038 97 724.

130715 131001 201 339 730 825 132369 469 550 908 133053 921 90 134270 897 135151 471 580 875 971 137237 316 138246 352 139915 69 140691 773 885 141034 119 323 522 38 650 142340 143327 546 676 861 144032 425 836 145158 273 481 620 77 146147 305 486 594 147406 552 98 645 769 149636 780 881 150488 836 909 151012 45 131 259 470 872.

152643 153445 754 154224 225 244 275 666 764 155085 140 654 823 831 156135 158 340 644 157418 754 957 158013 015 613 743 957 159062 948 169028 554 728 161050 5733 162376 643 163127 188 315 790 164842 957 979 165145 211 336 809 979 167683 168064 336 668 169612 172231 269 524 23 641 646 988 173137 147 237 315 415 649 684 696 808 985 174047 383 670 175128 200 254 593 176111 671 177436 178662 179 133 181216 331 378 953 183602 184554 932 185345 539 186089 666 187 128 40 851 18802 40 552 19142 190000 176 210 300 453 884 181 161 443 511 598 602 192032 084 560 952 193065 194051 739.

Po 50 złotych

III ciągnienie

Główne wygrane

50000 zł. 182097

25000 zł. 166798.

10000 zł. 74446 142752 187282 189438.

5000 zł. 26999 30046 35663 56914 154795.

2000 zł. 61084 73729 187839.

1000 zł. 40680 111723 137611 154140 169318 184424

500 zł. 29857 34931 84622 146443 149412 152931 157960 159869 162091 161966 172811 174984 177437 186464 186923 189314

400 zł. 11011 27546 28109 30643 33127 34097 39905 72635 79399 83630 84147 87282 93781 102049 104413 121355 145357 161361 162980 169578

300 zł. 11225 11880 15598 23027 28244 33353 64211 70609 71520 80193 100534 104413 116557 120780 121444 142528 150335 155473 166860.

250 zł. 9245 12625 12721 28690 29013 33476 40647 43208 50946 55990 60059 61541 72901 74188 76005 80113 90902 95713 97166 99061 107562 113948 116764 122832 131351 134510 137482 139792 139876 143810 151941 155491 160583 165650 166696 169101 174706 178137 179747 191061 193725 193811.

Wygrane po 200 zł.

1089 3761 4304 436 704 5095 300 6209 443 958 7997 8110 91 10059 11157 273 499 538 13429 857 14466 582 15496 667 16372 536 17964 19912 70 20315 96 964 21543 66 779 891 22337 67 813 24014 25178 26560 27127 40 770 28360 477 29072 30229 342 806 900 31748 830 32273 33057 35356 707 36080 37134 38170 281 85 39280 322 40207 67 891 43577 629 765 46322 567 706 47208 987 48150 49027 513 51600 93 54106 282 336 504 924 56123 57616 58159.

61068 104 366 670 65187 408 749 66467 67622 69634 71005 72876 74664 874 75135 78629 790 80747 82727 85867 86935 87129 88148 573 89007 160 753 90075 527 92696 93509 94316 977 96414 73 606 15 97301 32 99237 100935 101807 102424 640 745 104154 335 515 710 47 961 105525 729 106237 610 107180 823 108784 109574 815 937 110014 306 579 995 111156 923 112006 877 113545.

114101 115033 92615 116186 223823 925 117412 119637 120487 580 121986 122298 124172 283 351 125088 535997 126330 127010 129122 130170 131372 410873 132342 421 13565 81 730 806 134736 823 136077 112 137892 138223 140605 733961 141221 143807 144371 474 146364 147709 829 148243 88 149363 559 96 849 967 151024 274 152308 869 153970 154117 335 897 155248 156556 820 157790 158501 897 159507 160257 347 939 161054 373 162171 671 164571 164587 165060 277 389 855 66 167275 850 168394 586 835 169197 170258 631 783 171833 172439 560 173855 174076 934 177619 25 942 178 870 180366 75 489 181770 183732 983 185466 186149 450 59 187472 995 188638 189748 190876 980 191830 192237 71 193293 984 194193.

po 50 zł.

91 356 1063 867 2236 3364 5061 6152 758 8270 609 9839 10258 11548 12290 13441 613 745 838 14651 15495 992 16487 17050 676 18347 50 637 19356 21673 22140 204 449 55 713 26137 27319 28558 763 84 29256

30531 663 31217 800 3301 424 787 34421 59 35265 367 633 845 36489 762 37038 725 68 38676 40618 41724 42747 43551 46617 47797 49161 755 967 50090 235 873 51457 53106 396 56371 462 59767

61711 63511 64249 65170 66623 67342 774 68119 69101 605 70601 993 71644 719 993 75071 121 576 77010 133 393 78901 83011 84195 85632 725 86030 847 992 88009 89046 841 90304 91483 92688 93309 578 671 96383 97660 79 900 99077 100002 795 101079 266 102114 820 103593 106035 528 107662 705 109916 111903

114116 848 116000 117971 121431 748 961 75 96 122818 123104 45 124416 125001 126339 127696 128338 855 129451 130576 83 131078 238 521 746 132928 134864 135096 509 75 981 137488 138327 747 139622 140018 143493 144371 145019 382 495 146558 718 148072 287 149844 150041 329 549 151713 152722 153437 914 154697 155039 544 804 81 158856 160063 161481 162479 163644 164113 260 165571 642 859 167002 168088 758

170054 173106 238 333 465 174146 717 175554 695 858 996 177042 56 273 477 547 178903 18078 61 958 182839 184399 599 766 185969 196511 188594 697 190488 537 603 28 191837 192094 749 807 193729 870 949 194589 195383

IV ciągnienie

Wygrane po 200 zł.

1236 670 2503 34 923 95 3597 4263 699 932 5066 454 6069 395 572 604 7141 416 64 705 812 62 9173 11010 21 12690 13022 14156 422 67 15565 16453 600 718 17549 889 967 18830 19371 923 85 21334 23637 26220 422 27028 218 461 28803 3015 297 925 31172 511 725 32430 521 729 969 33022 35148 74 433 36886 37104 38488 867 39016 149 210 908 42930 43552 993 45205 53 46425 752 48881 49473 545

50017 58 101 968 51428 52186 321 70 587 752 53034 4755 721 54801 55276 833 58531 59703 802 61095 127 862 62138 823 633369 845 64793 875 65640 71 66267 422 904 67045 931 68058 992 69505 796 71857 74605 75426 76435 77412 53 70 386 79110 208 755 81814 25 82758 83041 407 29 84178 86100 19 87626 33 88031 97 100 87 240 469 942 89109 90069 91110 254 92341 436 93403 94822 95098 391 694 96474 97063 209 979 98358 41 99131 305 647 810 44 932

100426 101858 931 102734 958 103146 933 105412 649 106648 107381 836 108110 110150 451 688 871 113384 114815 115051 437 940 117430 437 553 680 772 118111 351 120069 729 876 887 121892 991 122196 455 831 123196 124286 575 852 125074 444 607 126951 127730 774 128854 130466 131404 708 900 132735 133657 134023 749 135002 336 410 136325 383 137132 454 505 138814 828 139340 858 141482 143462 144982 145041 292 584 146338 739 147450 546 868 148094 149057 384 482 733 150481 783 801 152902 153435 155872 952 156008 108 588 157379 901 158084 135 516 160123 209 408 162195 369 602 163614 164377 165227 166150 167303 589 800 18439 169101 170162 171504 557 752 172274 173056 174521 564 632 650 175314 176604 906 177133 261 607 681 178496 653 631 753 181508 982 182870 988 183170 500 564 644 184688 185367 458 186173 544 681 741 1751 741 966 188499 761 798 921 189126 156 469 660 667 191117 192009 297 675 714 193062 194697.

po 50 zł.

381 868 912 2131 201 89 906 30 3026 96 53 721 6072 229 562 7206 666 9217 661 10148 419 11038 189 12612 13017 764 906 14219 336 566 15072 293 908 16380 17818 18256 652 19715 20541 21560 22503 23061 24365 661 25029 928 26265 27472 731 28139 76 523 60 888 29389 30057 31874 32285 571 33507 827 34500 35529 36252 37127 963 38280 453 593 39447 40425 41276 42287 363 86 991 43065 500 44395 46747 47685 49459.

50830 51221 52672 736 54259 514 747 55510 700 91 56200 58118 873 83 59231 413 952 60356 61139 330 626 767 78 87 829 63790 64520 952 65819 66367 67206 68556 69087 502 71437 72087 280 966 74812 77054 79192 639 800 80524 614 81424 637 83142 492 865 955 56 84265 978 85006 313 87110 556 88176 227 89989 91184 793 919 92660 93095 361 824 937 94414 737 97637 99154 721.

100207 363 101638 871 102478 643 978 104505 105009 584 106596 945 109598 110280 788 111346 112588 114319 533 921 115204 243 116128 314 118088 120535 722 122571 647 898 962 123404 124213 760 127269 409 663 128003 14 129280 130304 850 131855 946 133634 817 136030 138185 159 140005 405 846 848 881 141947 142020 187 489 998 143022 745 806 144082 264 882 145027 138 350 589 626 636 961 147352 779 789 149545 859 920 151984 152101 515 801 153066 229 459 506 154962 155180 156371 157282 500 564 158280 782 159197 776 161649 838 162827 163426 557 166903 168285 171556 172434 454 963 173136 313 835 174587 975 175015 481 176082 980 179013 180000 181284 353 182084 198 428 183386 185392 186863 187082 678 840 188065 769 190050 191264 442 585 192166 354 406 193446 194053 989

— **Odwiedziny Bułgara w redakcji „Dziennika Bydgoskiego".** Naszą redakcję odwiedził dzisiaj student filozofji uniwersytetu w Sofji, **Lubomir Kamienow,** rodowity Bułgar. Zwiedza on Polskę w celach naukowych i opisuje swe wrażenia w bułgarskim dzienniku informacyjnym (bezpartyjnym) „Utro". Życie polityczne w Bułgarji, według opowiadań naszego gościa, jest obecnie uregulowane. Rozbicie partyjne (blisko 50 stronnictw!) należy do przeszłości. Car Borys III uprawia politykę nawskroś pokojową. Polaków w Bułgarji żyje około 400.

— **Francuskie kursy rządowe,** angielskie kursy i bibljoteka Tow. Alliance Française zawiadamiają, że po ferjach wielkanocnych zostały otwarte 15 bm. (6948

— **Obchód 5-lecia Związku Podoficerów w stanie spoczynku w Bydgoszczy** odbędzie się w sobotę, dnia 18 bm. o godz. 19.30 w lokalu przy ul. Jana Kazimierza nr. 8. Członków uprasza się o przybycie z rodzinami. Sympatycy mile widziani. Zarząd.

— **Piętnastolecie towarzystwa śpiewaczego „Lira".** W niedzielę, dnia 19 kwietnia o godzinie 8-ej rano na intencję dalszego pomyślnego rozwoju chóru odprawiona zostanie msza św. w kościele farnym. W południe odbędzie się akademja (uroczyste zebranie) w Resursie Kupieckiej. Komitet jubileuszowy składa się z następujących osób: E. Nawrocki, K. Pasterski, prof. Śmierniak, H. Grochowska, Kalinowski.

Ze sportu.

JĘDRZEJOWSKA BIJE HORN, A HEBDA KUKULJEVICA.

Ateny. Na międzynarodowym turnieju tennisowym w Atenach **Jędrzejowska** w środę walczyła **w półfinale gry pojedyńczej pań z Niemką Horn, bijąc ją 6:2, 2:6, 6:2.** Zwycięstwo nad doskonałą tennisistką niemiecką jest **dużym sukcesem Polki** i wskazuje na jej doskonałą formę.

W turnieju o puhar króla Jerzego **Hebda odniósł również sukces w postaci zwycięstwa nad czołowym tennisistą Jugosławji Kukujevicem w trzech setach 6:4, 3:6, 10:8.**

W tym samym turnieju **Tłoczyński** został wyeliminowany przez Greka Nicolaidesa 4:6, 6:4, 5:7.

W grze mieszanej **para polsko-francuska Spychała—Barbier** przegrała z parą jugosłowiańsko-duńską Kukuljevicc — Sperling 6:4, 3:6, 0:6.

Ateny. W czwartek odbyły się **półfinały** międzynarodowego turnieju tennisowego w Atenach.

Hebda został pokonany przez Jugosłowianina Punce'a w trzech setach 4:6, 6:4, 6:1.

Gentien (Francja) wygrał z Nicolaidesem 8:10, 6:3, 7:5, 6:4.

Pozatem Palada (Jugosławja) przegrał niespodziewanie z Francuzem Journu 2:6, 4:6.

W półfinale gry podwójnej pań **para polsko-angielska** Jędrzejowska — Yorke pokonała parę Xydis — Lenos 6:0, 6:3.

W drugim półfinale gry pojedyńczej pań Dunka **Sperling wygrała z Angielką Yorke** 6:0, 6:2.

Pozatem z okazji uroczystości jubileuszowych 40-lecia ateńskiego klubu tennisowego odbyły się uroczystości w obecności króla Jerzego, następcy tronu, członków rządu i t. d. W ramach tych uroczystości odbyły się **mecze pokazowe w historycznych strojach tennisowych z r. 1895. Jędrzejowska** grając razem **z Francuzem Journu wygrała** z parą grecko-jugosłowiańską Lenos — Kukuljevic 6:2, 8:6. Gra Jędrzejowskiej spotkała się z żywem uznaniem ze strony zgromadzonych dostojników.

Polacy cierpią z powodu silnych upałów.

ZAKAZ STARTU WŁOSKICH AUTOMOBILISTÓW W KRAJACH, STOSUJĄCYCH SANKCJE.

Rzym. Włoski Automobilklub zabronił automobilistom włoskim startowania w państwach, stosujących sankcje wobec Włoch. Najbliższe wielkie wyścigi automobilowe w Tunisie, Barcelonie, Linas-Monthlhery i t. d. nie będą zatem obesłane przez doskonałych włoskich kierowców.

OGÓLNOPOLSKIE ZAWODY KONNE W GNIEŹNIE.

Poznań. Ogólnopolskie zawody konne w Gnieźnie odbędą się w dniach od 24 do 26 bm. w ramach wielkich uroczystości odpustowych. Organizatorzy spodziewają się bardzo licznego udziału jeźdźców z całej Polski.

OTWARCIE SEZONU AUTOMOBILOWEGO W BYDGOSZCZY.

Pomorski Automobilklub podaje do wiadomości, iż w niedzielę, dnia 19 bm. otwiera tegoroczny sezon sportowy wycieczką do Fordonu, gdzie między innemi atrakcjami, jak pokaz motopompy „Syreny" — zażyją uczestnicy wrażeń wobec odbywających się na miejscowem szybowisku pierwszych wzlotów okresu wiosennego. Referat fachowy wtajemniczy obecnych w technikę tego szlachetnego i aktualnego sportu. Do dyspozycji gości przewidujemy specjalny autobus. Komandor imprezy p. Stenzel, II wiceprezes P. A. Zbiórka uczestników o godz. 13.45. Start samochodów i autobusu z Placu Wolności o godz. 14-tej. Powrót o godz. 20-tej. Program dnia podany będzie na placu zbiórki.

Komitet organizacyjny komisji sportowej P. A. uprasza członków i sympatyków klubu o jak najliczniejszy zjazd w Fordonie. Rendez-vous szybowisko wzgl. restauracja Strzelnicy.

MECZ ZAPAŚNICZY RKS AMATOR — K. S. KABEL POLSKI.

W niedzielę, dnia 19 bm. odbędą się o godzinie 19-tej w sali p. Kowalskiego (dawn. Kleinert) przy ul. Wrocławskiej rewanżowe towarzyskie zawody zapaśnicze pomiędzy drugą drużyną zapaśniczą Robotniczego Klubu Sportowego **Amator** a pierwszą drużyną zapaśniczą K. S. **Kabel Polski** w Bydgoszczy. Drużyna Amatora wystąpi w następującym składzie, od wagi koguciej do ciężkiej: Rüdiger, Karwecki, Herzberg, Majchrzak, Dembicki, Maćkiewicz i Uzarski. Poza tem walki pokazowe. Wstęp dla dorosłych 49 gr, dla młodzieży szkolnej 20 gr.

KPW. — POLONJA SPOTKAJĄ SIĘ W MECZU BOKSERSKIM.

W niedzielę, 19 bm. o godzinie 19.30 odbędą się ciekawe zawody bokserskie w sali sportowej 62 p. p. przy ul. Sowińskiego pomiędzy BKS. Polonja a KPW. Bydgoszcz.

Wspaniałe dzieło miłosierdzia w parafji farnej.

Panie z Konferencji św. Wincentego a Paulo w służbie miłosierdzia bliźniego.

(ak) Wzruszenie ogarnia człowieka, przyglądającego się z bliska mozolnej pracy pań miłosierdzia, zrzeszonych w Konferencji św. Wincentego à Paulo, owianych czystym idealizmem przyjścia z pomocą wielkiej rzeszy biednych w myśl wskazań Chrystusowych. Ile potrzeba starań, ażeby ulżyć niedoli tysiącznych biedaków w jednej chociażby największej parafji bydgoskiej — parafji farnej! Nie łatwą jest rzeczą stwierdzać, gdzie największa znajduje się nędza, gdzie koniecznie trzeba ratować przed śmiercią głodową ludzi, nie z własnej winy popadłych w nędzę, a częstokroć także ratować ich dusze przed zgubą moralną. Ciężkiego tego zadania podjęły się właśnie panie miłosierdzia i w pracy swej znajdują na szczęście zrozumienie wśród obywatelstwa, a w szczególności **kupiectwa bydgoskiego**, które ofiarami wydatnie popiera szlachetną akcję miłosierdzia. W tej akcji oczywiście **konieczna jest współpraca wszystkich** i pamiętać należy, że **kto niema serca dla ubogich, dla tego i Bóg serca mieć nie będzie.**

We wczorajszy czwartek, po południu na rocznem walnem zebraniu Towarzystwa Pań Miłosierdzia parafji farnej w salce szpitala św. Florjana, panie zarządu przedstawiły **bilans jednorocznej pracy charytatywnej** w parafji farnej, który przedstawia się imponująco. Zebranie poprzedziło wystawienie Najświętszego Sakramentu oraz modły, które odprawił w kaplicze ks. Dekowski.

Po zagajeniu zebrania przez prezeskę niestrudzoną **p. mecenasową Jasińską**, przewodnictwo objął **ks. kanonik Schulz**. Szczegółowe dane z bogatej działalności towarzystwa przedstawiła sekretarka pani **prof. Tyrankiewiczowa**. W ciągu roku sprawozdawczego od kwietnia 1935 do końca marca 1936 wydano biednym około **6.000 bonów żywnościowych, 4.729 bonów na słoninę, 6.726 obiadów, 725 litrów mleka** oraz złożono przeszło 5.000 wizyt w mieszkaniach biedaków. Ponadto obdarzonych zostało **800 rodzin święconką, 800 biednych rodzin hojną gwiazdką**, wartość której **przekraczała 6.000 zł.** rozdano większą ilość odzieży itp.

Skarbniczka **pani Trojańska** przedstawiła stan kasy, według którego dochód wynosił za miniony rok sprawozdawczy **18.314.70 zł a wydatki 17.007.06 zł.** Z tej sumy wydano na zakup chleba 2.267 zł, produktów mięsnych 4.1700.40 zł, towary kolonjalne 2.275 zł, na odzież i obuwie 4.460 zł, na przyjęcie 118 biednych chłopców i dziewcząt do I. Komunji św. 2.086.75, resztę wydatków stanowią wsparcia itp.

Kilkakrotnie podkreślano **ofiarność dzierżawcy Resursy Kupieckiej p. Jana Sentkowskiego**, który zupełnie bezpłatnie oddał salę, światło i opał Konferencji na urządzenie różnych imprez dochodowych.

W dyskusji nad sprawozdaniami głos zabrała przewodnicząca Rady Miejscowej **pani Mazgajowa**, wyrażając paniom zarządu pełne uznanie za gorliwą pracę. Tak samo i ks. kan. Schulz w serdecznych słowach dziękował paniom, zwracając uwagę na wielką ofiarność kupiectwa bydgoskiego, które daje na rzecz biednych dobre gatunkowo materjały. Po udzieleniu absolutorjum, piękny referat na temat „Chrystus Pan a kobiety“ wygłosiła znana i ceniona działaczka na niwie charytatywnej **pani Sluchnińska.**

Pod koniec zebrania ks. kanonik Schulz apelował do szerokich sfer społeczeństwa, ażeby nadal opiekowały się biednymi.

Pokaźna liczba kandydatów na stanowisko prezydenta m. Torunia

Toruń. Jak powszechnie wiadomo, Toruń ma otrzymać już wkrótce **nowego prezydenta.** W dniu 15 bm. **minął termin zgłaszania ofert** konkursowych na stanowisko prezydenta m. Torunia.

Jak wynika z ilości nadesłanych ofert, **liczba kandydatów jest dość pokaźna, bo aż 30.** Naturalnie nazwiska kandydatów w tej chwili są jeszcze nieznane, gdyż oferty są zamknięte. W ustalonym trybie dokona otwarcia ofert komisja radziecka i rada miejska. Potem dopiero nastąpi ścisłe ogłoszenie terminu wyboru prezydenta m. Torunia przez wojewodę pomorskiego, co najprawdopodobniej nastąpi **w drugiej połowie maja br.**

Do leczenia zaparcia u kobiet specjalnie wskazana jest, nawet dla osób bardzo wrażliwych, naturalna woda gorzka **Franciszka-Józefa**, dzięki swemu niezawodnemu i delikatnemu działaniu.

— **Obie konferencje św. Wincentego à Paulo parafji szwederowskiej** odbędą się jednocześnie w niedzielę 19 bm. o godzinie 18-tej w salach Strzelnicy przy ul. Toruńskiej.

Aresztowanie córki kapitana statku.

Za zakłócenie spokoju publicznego skazana na siedem dni aresztu.

Wielkie zbiegowisko wywołała w ub. środę w godzinach popołudniowych na ulicy Hermana Frankego 31-letnia córka kapitana statku Franciszka Schmidt z Hamburga. Statek, jadąc tranzytem z Rygi do Hamburga, zatrzymał się na krótki czas w Bydgoszczy. Korzystając z przejściowego pobytu w Bydgoszczy, córka kapitana w miłem towarzystwie zbyt głęboko zaglądnęła do kieliszka. Mocno podchmielona udała się w towarzystwie kilku osób do pewnej restauracji przy ul. Hermana Frankego, gdzie wyzywającem swem zachowaniem wywołała zgorszenie tak, że właściciel lokalu zmuszony był wyprosić kobietę z restauracji. Córka kapitana, mając wulkaniczny temperament, z zemsty obcasem uderzyła w szybę okna wystawowego, która się rozbiła.

Nie dość na tem, awanturnicza kobieta zaczęła wykrzykiwać „Heil Hitler!“ i wszczęła krzyk, przez co zwabiła tłum osób. Dopiero energiczna postawa policji położyła kres dalszym awanturom pijanej kobiety. Po wytrzeźwieniu w areszcie policyjnym, sprawę zakłócenia spokoju publicznego przez Schmidtównę przekazano sądowi starościńskiemu, który wczoraj przed południem skazał ją na **siedem dni aresztu i 30 złotych grzywny.**

Pociąg popularny do Warszawy.

Pociąg popularny z Gdyni wyruszy w sobotę, dnia **18 bm.** o godzinie 20,20, **z Bydgoszczy** dnia 19 bm. **o godz. 0,25,** z Torunia dnia 19 bm. o godz. 1,27.

Powrót z Warszawy do Gdyni nastąpi **20 bm.** o godz. 20,55, **do Bydgoszczy i Torunia** w tym samym dniu **o godz. 23,45.**

Karty uczestnictwa, które można nabyć w biurach „Orbisu“, uprawniają do przejazdu do Warszawy i zpowrotem, do bezpłatnego wstępu na uroczystości odsłonięcia pomnika Jana Kilińskiego, na wystawę „Warszawa przyszłości“ i zwiedzenie Warszawy pod fachowem przewodnictwem.

Cena karty uczestnictwa jest minimalna, gdyż wynosi ona za przejazd z Gdyni 12 zł, z Bydgoszczy 9,60 zł, z Torunia 8,60 zł.

Wioślarze zapraszają...

Bydgoski Komitet Towarzystw Wioślarskich zaprasza na uroczystość odebrania przyrzeczenia treningowego w niedzielę, dn. 19 kwietnia 1936 r. o godz. 10.30 przed poł. w Resursie Kupieckiej. Uroczystość ta zapowiada się w tym roku — ze względu na zbliżającą się Olimpjadę — nadzwyczaj wspaniale. — Aktualny referat n. t. „Do pracy, wioślarze“ wygłosi p. prof. Albrycht. Poza tem wystąpi znakomity chór Tow. Śpiewu „Echo“ oraz przygrywać będzie orkiestra 61 p. p. Organizację tej uroczystości przeprowadza Bydgoskie Tow. Wioślarskie, a Bydgoski Komitet Towarzystw Wioślarskich prosi wszystkich sympatyków sportu wioślarskiego o łaskawe przybycie. Wstęp bezpłatny. Dokładny pogram uroczystości podamy w dniu jutrzejszym.

Niebawem nowa powieść!
Gdy wrócił...
Arno Aleksandra.

Usiłowane włamanie do składów tytoniowych.

Nieznani złodzieje zamierzali przedwczorajszej nocy włamać się do składu tytoniu **Stefana Zacharkiewicza przy ul. Batorego 1.** W tym celu wchodząc przez podwórze usiłowali wyważyć tylne drzwi wielkim łomem żelaznym. Włamywacze zostali spłoszeni, pozostawiając na miejscu łom i inne narzędzia złodziejskie.

Tak samo usiłowano włamać się do **składu tytoniu Reginy Birkenholzówny** przy ul. Marsz. Focha 10. Lecz i tutaj również zostali spłoszeni.

Spadł z lokomotywy.

Palacz parowozu **48-letni Jan Kasprzyk,** zam. przy ul. Grunwaldzkiej 123, podczas czyszczenia parowozu spadł na kamienny bruk, odnosząc pęknięcie rzepki oraz ogólne potłuczenie ciała Przewieziono go karetką do lecznicy miejskiej

Najechanie samochodu na rowerzystkę.

Wczoraj w południe o godz. 1,45 samochód kierowany przez p. Hamana, zam. przy ul. Poznańskiej 4, najechał na ul. Podwale na rowerzystkę 22-letnią Gertrudę Marciniakównę, zam. przy Zbożowym Rynku. Rowerzystka odniosła ogólne potłuczenie ciała tak, że przewieziono ją karetką do lecznicy miejskiej.

Sprawy sokole.

Piłkarze Sokoła I.

Schadzka informacyjna I drużyny dziś o godzinie 20-tej w ćwiczni przy ul. Konarskiego. Sprawa meczu z Sokołem V.

Ostrzeżenie.

Wobec pojawienia się w terenie jakiegoś osobnika, usiłującego inkasować od osadników należności za książkę rachunkową, wydawaną przez Pomorską Izbę Rolniczą, uprzedza się, iż Izba nikogo do inkasowania należności nie upoważniła. W razie pojawienia się podobnych oszustów należy powiadomić posterunek policyjny i instruktora osadniczego.

Kalendarzyk zebrań Ch. D.

KOŁO ŚRÓDMIEŚCIE.

Zebranie plenarne Koła Śródmieście odbędzie się **w sobotę, dnia 18 kwietnia 1936 r.,** o godz. 7,30 wiecz. w lokalu „Pod Lwem“ przy ul. Marsz. Focha 7.

Referat wygłosi **p. dr. Soboczyński.**

Ze względu na bardzo aktualny referat uprasza się o gremjalne i punktualne przybycie.

Uprasza się o zabranie legitymacji.

Zarząd.

Z ruchu Ch. Z. Z.

Baczność, formiarze!

W sobotę, 18. bm. o godz. 19 odbędzie się **nadzwyczajne** zebranie sekcji formiarzy i pracowników odlewni **Ch. Z. Z.** w lokalu p. Mellera plac Piastowski. Na porządku obrad sprawy zarobkowe i organizacyjne, obecność wszystkich formiarzy bezwzględnie konieczna.

Zarząd.

*

KORONOWO.

W niedzielę, 19. bm. o godz. 2 po południu odbędzie się zebranie filji rzemieślników i robotników **Chrześcijańskiego Zjednoczenia Zawodowego** w lokalu p. Golnikowej w Koronowie. Referent przybędzie z Bydgoszczy.

Udział wszystkich członków w zebraniu konieczny.

Zarząd.

Z życia towarzystw.

Piątek 17 kwietnia.

Godz. 19,00: **K. S. „Brda“.** Schadzka w lokalu p. Gordona, ul. Chełmińska (róg Grunwaldzkiej). W niedzielę wyjazd do Grudziądza.

Godz. 19,30: **K. S. M. M. „Gwiazda“.** Zebranie zarządu w ognisku.

Godz. 20,00: **Zrzeszenie Pomocników Rzeźbiarskich.** Zebranie plenarne. Uprasza się o przybycie wszystkich członków. Ważne sprawy. — **Klub mandolinistów „Lutnia“.** Zebranie plenarne w hotelu Lengning, ul. Długa 37. Lekcja I. oddziału wypada.

Tow. Przyjaciół Sztuk Pięknych zwołuje swoje doroczne walne zebranie na dzień 30 kwietnia br. godz. 20 do cukierni Berendta (ulica Dworcową). Zarząd prosi o gremjalny udział.

„Opieka“ Tow. Kolonij Feryjnych w Bydgoszczy. Walne zebranie „Opieki“ Tow. Kolonij Feryjnych odbędzie się w poniedziałek, 20 bm. o godz. 17 w kancelarji parafjalnej przy kościele św. Trójcy.

Stow. Absolwentów Liceum Handlowego w Bydgoszczy. Walne zebranie 30 kwietnia br. o godz. 19,30 w pierwszym terminie, o godz. 20 w drugim terminie — w lokalu przy ul. Gdańskiej 67. Na porządku obrad wybór nowego zarządu.

Burmistrz miasta Mogilna złoży urzędowanie.

Mogilno (mk). Burmistrz m. Mogilna rozpoczął 6-tygodniowy urlop wypoczynkowy, po którym zamierza złożyć swój urząd w związku z poczynionemi mu przez Radę Miejską zarzutami, że popełnił nadużycia w kasie miejskiej. Czynności burmistrza objął wiceburmistrz p. Giczek Roman.

Wypowiedzenie posady otrzymał również kierownik rzeźni miejskiej p. Rak Maksymiljan z dniem 30. 6. br.

Giełda zbożowo-towarowa w Bydgoszczy

Warunki: Handel hurtowy, parytet Bydgoszcz ładunki wagonowe, dostawa bieżąca, za 100 kg

Notowania odbywają się we wszystkie dni powszednie.

Notowania z dnia 16 kwietnia 1936 r.

		cena transakcyjna	cena orjentacyjna
Żyto	zł	—	14,70 14,90
„	zł		
„	zł		
„	zł		
Usposob. stałe			
Pszenica eksportowa	zł		
Pszenica standart.	zł		19,75— 20,00
Usposob. stalsze			
Jęczm. brow.	zł		15,50— 16,00
Jęczm. jednolity	zł		15,25— 15,50
„ „	zł		
Jęczm. zbiorowy	zł		14,75— 15,25
Jęczm. zimowy	zł		—
Usposob. spokojne			
Owies	zł		14,75— 15,25
„	zł		
Usposob. spokojne			
Mąka żyt. 55% wł. worka	zł		21,75— 22,25
Mąka żyt. 65% wł. worka	zł		21,50— 21,75
Mąka żyt. 55—70% wł. w.	zł		20,25— 20,75
M. żyt. razow. 95% wł. w.	zł		16,75— 17,50
M. żyt. pośl. 70% wł. w.	zł		16,50— 17,25
Mąka żytnia 60%	zł		15,50— 16,50
Mąka żytnia 65%	zł		20,75— 21,25
Usposob. stalsze			
Mąka psz. I A. wł. w.	zł		32,00— 34,00
Mąka psz. I B. wł. w.	zł		31,00— 32,00
Mąka psz. I C. wł. w.	zł		30,25— 31,25

Bank Polski płacił w dniu 17. 4. 1936 r.

dolary amerykańskie	5,28
dolary kanadyjskie	5,23
funty szterlingów	26,14
franki szwajcarskie	172,50
franki francuskie	34,90
belgi belgijskie	89,40
floreny holenderskie	359,—
guldeny gdańskie	99,50

Podziękowanie.

Za liczny udział w pogrzebie oraz wyrażone współczucie, złożone wieńce i kwiaty na grobie naszej drogiej Zmarłej ś. p.

Pauliny Megerowej

składam niniejszem Przewielebn. Duchowieństwu, szczególnie ks. Kanonikowi Stepczyńskiemu, krewnym, znajomym jak i wszystkim, biorącym udział w tym smutnym obrzędzie

najserdeczniejsze podziękowanie.

7075 **Mąż z córką.**

Obwieszczenie o licytacji ruchomości. Komornik Sądu Grodzkiego w Bydgoszczy III rewiru Czarnecki Stefan, mający kancelarję w Bydgoszczy, ul. Matejki 8, na podstawie art. 602 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że **dnia 20 kwietnia br.** o godz. 9-tej **w firmie C. Hartwig ul. Dworcowa 54** odbędzie się 1-sza licytacja ruchomości, należących do Marjana i Karola Schrödel składających się z mebli, oszacowanych na łączną sumę zł 955,—. Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym. (7973

Bydgoszcz, dnia 27 marca 1936 r. **Komornik.**

Obwieszczenie o licytacji ruchomości. Komornik Sądu Grodzkiego w Bydgoszczy rewiru III, Czarnecki Stefan, mający kancelarję w Bydgoszczy, ul. Matejki 8 na podstawie art. 602 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia **22 kwietnia 1936 r.** o godz. 10, w Bydgoszczy, ul. Toruńska nr. 30 odbędzie się 1-sza licytacja ruchomości należących do Bolesława i Anny Nowak składających się z pianina żółtego f-y „Klaps", oszacowanych na łączną sumę 1000,— zł. Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym.

Bydgoszcz, dnia 27 marca 1936 r.

7071) **Komornik.**

Ogłaszajcie w „Dzienniku Bydgoskim"!

W myśl § 83 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25. VI. 1932 r. o postępowaniu egzekucyjnem Władz Skarbowych (Dz. U. R. P./poz. 580) 3 Urząd Skarbowy w Bydgoszczy podaje do ogólnej wiadomości, że **dnia 18 kwietnia 1936 r. o godz. 10-tej** w lokalu składnicy 3 Urzędu Skarbowego przy ul. Konarskiego 1 celem uregulowania zaległych należności podatkowych odbędzie się sprzedaż z licytacji niżej wymienionych przedmiotów: teki skórzane, torebki damskie, lustra, krzesła, biurka, stoliki, futra, regały, stoły składowe i szafka zegarowa. (7087

Naczelnik 3 Urzędu Skarbowego.

Obwieszczenie p. Komornika Sądu Grodzkiego w Bydgoszczy umieszczone w „Dzienniku Bydgoskim" z d. 17. 4. br.

o licytacji 7083

ruchomości zajętych u mnie stało się bezprzedmiotowe albowiem postanowieniem Sądu Grodzkiego w Bydgoszczy z dnia 16. 4. br.

licytacja ta została zawieszona.

J. Hahn, Bydgoszcz, ul. Śniadeckich 2.

Zegary, zegarki, biżuterje

ceny niskie. — Reperacje solidnie - tanio

SKORACZEWSKI, Dworcowa 36

(WOLNE MIASTO GDAŃSK) **światowe kąpielisko**

SOPOTY **na Bałtyku**

Zaciszne położenie — Kąpiele lecznicze — Pijalnie kuracyjne

Międzynarodowe kasyno - Roulette - Baccara - Dozwolony wywóz wygranych

Wizy i paszporty zagraniczne zbyteczne. Dla obcokrajowców żadnych ograniczeń dewizowych

Informacje: Biura podróży i Sopoty, Dom Zdrojowy

7048

Buraki pastewne

Eckendorfy żółte

ctr. zł 25.—

włącznie z workiem pod gwarancją dobrze sortowane i dobrze kiełkujące poleca i wysyła (6976

Gustav Dahmer

Gdańsk

Hodowla buraków

Założona 1891.

---

2 pokoje

na biura **poszukuje** natychmiast (7886

Impregnacja

Bydgoszcz

Marszałka Focha 4.

Piegi!

Jedynie skuteczny i gwarantowany środek jest i pozostanie

FRUCHT'A

Biel Łabędzia

tuba zł 3.50

MYDŁO

Biel Łabędzia

tuba zł 2.

do nabycia w drogerjach aptekach i we firmie

H. Borkowski

Gdańsk. 6093

ORIGINAL

REKORD

NAJLEPSZY ROWER

Do nabycia w odpowiednich składach detalicznych.

Sprzedaż hurtowa (6681

Hurtownia Rowerów

W. Jahr, Bydgoszcz

Nakielska 89.

KSIĘGARNIA

ze składem papieru

zaprowadzona, w bardzo dobrym punkcie Bydgoszczy, doskonale prosperująca zaraz **na sprzedaż.** Jest do objęcia z urządzeniem i całym towarem lub jego częścią, wedle wyboru. Zgłoszenia tylko poważnych reflektantów (pośrednicy wykluczeni) pod **„Źródło"** do Dzien. Bydg. (7046

Naszych Szan. Czytelników

prosimy uprzejmie przy zamówieniach i zakupach jakoteż przy nadawaniu ofert na ogłoszenia podane w naszem piśmie, powoływać się zawsze na **„Dziennik Bydgoski"!**

Napisowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 cyfr = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi jedno słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

Drobne ogłoszenia

Większe ogłoszenia wśród drobnych 50 % drożej jak w zwykłym dziale ogłoszeń.

Dla poszukujących posady 20% zniżki. Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 9. Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia nie zobowiązują Administracji do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia, ani do zwrotu pieniędzy.

POLECENIA

Żagle polskie
„Posejdon", uzyskali na mistrzostwach Europy w jachtingu lodowym 1936 w Angerburgu, uznanie i pochwałę. Zagle jolkowe, kajakowe i jachtowe zamawia doświadczony żeglarz tylko w Wytwórni Żagli „Posejdon", Chojnice, tel. 188. (7070

Fajans
porcelanę, emalję i szkło kupuj u **Kaczmarka** pamiętaj to!!! (1386
B. Kaczmarek
ul. Podwale 12, tel. 23-71 naprzeciw Hali Targowej.

Sypialki
najtaniej kupisz: Składnica Mebli, Warmińskiego nr. 16. (3644

Tapety (7076
najtaniej. Batorego 1.

SPRZEDAŻE

Kamienica (7056
nowa, ogrodem 15 000, wpłaty 10 000, amortyzacja. Warmińskiego 17—1.

Okazyjnie
sprzedam dom, przy ul. Gdańskiej. Bleja, Jana Kazimierza 4. (3649

Kiosk
w dobrem położeniu sprzedam tanio. Cieszkowskiego 6—3a. (7065

Willa
piętrowa, komfortowa, cena 16.000, wpłata 11.000. Sokołowski, Śniadeckich nr. 52. (3651

Mała
nieruchomość zaraz na sprzedaż. Wolne mieszkanie 2 pokoje z kuchnią. Zgłoszenia Wł. Bełzy 4, m. 2. (7064

Sprzedam
limuzynę „Fiat" 4 osobową, bardzo dobry stan. Oferty pod „Zaraz" do filji Dziennika Bydg. (6786

Place (3644
budowlane przy Bartosza Głowackiego na Bielawkach, sprzedam. Wichmann, Dąbrowskiego 14.

Jesionkę
i palto letnie wielkość 48 tanio sprzedam. Babia Wieś 23, m. 6. (7057

Zdrowe
ziemniaki do sadzenia „Ackersegen" 2 zbiór, „Rosafolia" 3 zbiór, uznane przez Wielkopolską Izbę Rolniczą Poznań oraz inne ziemniaki do sadzenia, jedzenia i paszy i Topinambur ma jeszcze do oddania dopóki zapas starczy Maj. Pauliny poczta Kotomierz powiat Bydgoszcz. (3676

Bryczkę (7055
sprzedam. Brzozowa 25.

Singera
do szycia jak nowa. Jezuicka 8. (3675

Sprzedam (7047
1 wóz na resorach, 1 wózek dziecięcy, 2 szory, 1 budę z drzewa z podłogą 4×250 do składania. Zgłoszenia Kossaka 13.

Sypialnię
jadalnię, gabinet, nowe i używane meble, okazyjnie tanio poleca „Sala Licytacyjna", Gdańska 42. (7082

Motocykl
marki A. J. S. modny, 350 ccm. sprzedam. Kunze, Solec Kujawski. (3643

Pianina
Pfitzenreuter. Pomorska nr. 27. (3648

Konia (7081
tanio sprzedam. Grunwaldzka 95, podwórze.

Fiat
501 dobrym stanie limuzyna, okazyjnie sprzedam. Woźniak, Skargi 12. Tel. 3357. (7084

Sprzedam
limuzynę „Essex" tanio. Oferty pod „W. M." (7066

KUPNA

Inwestycyjnej
pożyczki obligacje kupię. Oferty z podaniem ceny do filji Dziennika Bydgoskiego pod „100". (3679

Kupię (7053
regały do składu kolonjalnego. Adres Dziennik.

Wosk
kupuje stale „Patria", Pomorska 44. (3682

Willę
z długiem B. G. K. nabędziemy natychmiast, wpłata 13.000. Filja „Bez pośredników". (3650

LEKCJE

Dyplomowana
absolwentka Konserwatorjum Muzycznego udziela lekcji gry na fortepianie. Babia Wieś 23—6. 7058

Niemiecki
francuski udziela, do gimnazjum przygotowuje. Chrobrego 7—2. (3681

POSADY WOLNE

Gosposia
od 1. V. potrzebna. Tylko pierwszorzędne siły mogą się zgłosić. D-rowa. Fischoederowa, Marszałka Focha 2. (3640

Trio
akordeonem, śpiew od 1 maja potrzebne. Oferty z fotografją zespołu nadesłać Stanisław Zaremba, Tuchola. (7068

Uczeń
piekarski zaraz potrzebny najchętniej z wioski. Fordońska 11. (7051

Panienka
do obsługi gości w cukierni, fachowa, potrzebna na wyjazd. Gdańska 51, „Monopol". (3646

Ekspedjentka
potrzebna do składu piekarsko - cukierniczego. Kaucja 50 zł. Zgłoszenia od 3—5, W. Pydde, Warszawska 1, „Kawiarenka". 7078

Starsza
ekspedjentka do prowadzenia składu kolonjalnego, z kaucją od 300-500 zł. zaraz potrzebna. Alfons Drewa, Wysoka, powiat Morski, poczta Chwaszczyno. (7074

Potrzebny
od zaraz pomocnik handlowy do mego składu żelaza, mat. budowl. porcelany, szkła i t. d. dobrze obeznany w tej branży. Reflektuje się tylko na pierwszorzędne siły. Władysław Cyrklaff, Wejherowo. (7073

Kucharkę
restauracyjną poszukuje „Gastronom", Marszałka Focha 20. (3659

Panienkę
w naukę gotowania przyjmie Jadłodajnia, Bydgoszczanka, Herm. Frankego 7. (3638

Potrzebna
podręczna do steperni. Dworcowa 36, m. 9. (3652

Dziewczyna
do obsługi gości potrzebna. Restauracja, Przyrzecze 14. (7060

POSADY POSZUKUJĄ

Młynarz
poszukuje posady, stawi 2 000 kaucji. Oferty filja pod „Najchętniej samodzielnej". (3677

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady do dwojga państwa lub samotnego pana. Pod „Uczciwa" filja. (3641

Młodszy
ekspedjent handlowy, zamiejscowy, branży kolonjalnej-delikatesowej, win i winiarń, szuka posady. Zgłoszenia pod „Młodszy" filja Dziennika. (3686

Absolwent
średniej szkoły Hodowlano—Rolniczej poszukuje praktyki w większym majątku. Oferty skrzynka pocztowa 1, Chełmno. 6221

Cena w tej rubryce 1 wiersz 50 gr.

2 pokojowe:
kuchnią. Podchorążych 32.

łazienką. Sniadeckich 13/1.

3 i 4 pokojowe:
komfort. Sniadeckich 39/1.

MIESZKANIA SZUKA

3—4 pokojowe
mieszkanie z wygodami, na 1-szem piętrze, — z widokiem na place lub ogrody, — dla starszego małżeństwa potrzebne. Oferty filja Dziennika pod „A. B. C". (3678

3 pokojowe
mieszkanie z łazienką od 1. VII. poszukuję. Oferty filja Dziennika „3". (3683

DZIERŻAWY

Małe
ogrodnictwo z powodu choroby do wydzierżawienia. Dzierżawa rok zgóry. Oferty filja Dziennika „Ogrodnictwo". (3685

Skład
z centralnem ogrzewaniem od 1 maja do wynajęcia. Sniadeckich 2, Twardowski. (7085

Restauracja
w dobrym punkcie od wielu lat zaprowadzona, wraz z mieszkaniem od 1. 7. 36. do wydzierżawienia. Gospodarz, Kujawska 13, m. 1. (3684

Wydzierżawię
w Gniewie nad Wisłą 6 pokojowe mieszkanie nadające się dla lekarza, który miałby w tymże mieście zapewnioną egzystencję. Zgłoszenia P. Orłowski, Szprudowo powiat Tczew. (7069

Skład
papieru jedyny w miejscu wydzierżawię. Zgłoszenia „Skład". (7059

Poszukuję
zaraz dobrze prosperującej piekarni. Oferty do Dziennika Bydgoskiego pod „Prosperujące". (7079

POKOJE WOLNE

Pokój
Sienkiewicza 31—5. (3639

Pokój
Sniadeckich 13—5. (3658

Pokoje (6891
eleganckie, osobne wejście, wygody, utrzymanie zaraz. Św. Florjana 3/8.

Pokój
umeblowany. Sobieskiego 2, m. 4. (7062

Pokoje
eleganckie, frontowe z osobnem wejściem. Kujawska 2/10 przy Zbożowym Rynku. (7063

2 pokoje (3645
umeblowane, osobnem wejściem. Chocimska 3-6.

RÓŻNE

Skradzione
papiery rzeźnickie na nazwisko Edmund Michałek unieważniam. (6895

Zgubiono
okulary, oprawa double, Rzeźnia ul. Jagiellońska, wynagrodzenie. Słomiański, Dworcowa 17. (3647

Repertuar kin bydgoskich:

KRISTAL: „Karjera" czyli „Śpiewaczka z ludu" z Martą Eggerth, premjera i nadprogram.

ADRIA: „Róża" według powieści Żeromskiego i nadprogram.

APOLLO: „Senorita w masce" i nadprogram.

MARYSIEŃKA: „Nie miała baba kłopotu" i cudna bajka kolorowa p.t. „Konkurs Piękności".

REWJA: „Człowiek, który sprzedał głowę" i „Dzień wielkiej przygody". Na scenie występy artystów.

BAŁTYK: „Groźne spotkanie" (Ken Maynard) i „Cohn i Kelly w tarapatach".

Pamiętajcie o bezrobotnych!

BIUROKRACJA.

— Ma pani prawo jazdy?
— Nie.
— To jakiem prawem pani przejechała tego człowieka?

Ceny ogłoszeń: 25 gr. za wiersz milimetrowy na stronie 7-łamowej szerokości 38 mm. Za reklamy na stronie przed ogłoszeniami 70 gr., w tekście na drugiej i trzeciej stronie 1,20 zł., na dalszych stronach 1,00 zł. za milim. 1 łam., szer. 67 mm. Drobne ogłoszenia słowo tytułowe 25 gr., każde dalsze 15 gr.; dla poszukujących pracy oraz na nekrologi 20 % zniżki. Większe ogłoszenia, zamieszczone wśród drobnych, 50 % drożej jak w zwykłem dziale ogłoszeniowym. Przy powtórzeniu ogłoszeń o tym samym tekście udziela się rabatu. Przy konkursach i dochodzeniach sądowych wszelkie rabaty upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 25% dopłaty. — Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca o 20% drożej. Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsce administracja nie odpowiada. — Miejsce płatności: Bydgoszcz. — Konta bankowe: Bank Związku Spółek Zarobkowych, Bank Ludowy. Konto czekowe: P. K. O. 203713 Poznań.

Wydawca, nakładem i czcionkami: Drukarnia Bydgoska Sp. Akc. w Bydgoszczy. — Za redakcję odpowiedzialny: Stanisław Nowakowski w Bydgoszczy.